

ROM

Mi iya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim om Rom hiranim simiiramin mi siya yokwowa kimidiniya wig ira Fibi dapiya saiir hauugi mi ya saeya kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim Judamiyim mi Judami tani ikim simiir ini hauuu. Siya tariigina minam warar ninkin winkika iikamim Judamiyim mi iikamim Juda iikam tani ikim naingwo tibmii karamae nwowim dimin biyieki naokingugunankaiyim sima Jisis siiraramar naingwo tibmii iskiyim mi simiirin wi wadie siyar nwoki owaiginiuim Adi Komii saikan. Jisis siya paeyin hiiniya nirioninkinin siirin krimiirsi naokin rirmiiya krimiir nnowaiginiuwim dimin biyieyim simiirsi. Moses siir siyiu komiiyin iikam imiirin wi rirmiiya siya nnowaiginiu rani. Niingaka. Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siiram naingwo tibmii sasainga iikam ima nwowana wadie.

Ta yokwowa mii whiekakim Adi Komii siya nimbiniim apotel Pol siya miriiyam simiir boinka

1 ¹Kara Polkin ta yokwowa iikamim om komii Rom kimiiram winkika. Kara Jisis siir miyan inkamkin mi kariirin apotel inkam siya nokmwini okwo haiginiugin mi kariirin siya bidi yimbiniin Adi Komii krimiir Wanin siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikamim simiir.

²Bidi, bidiniyarin Adi Komii siya bidi yimbiniin ti siir yai miyik miyikim iikamim simiir boinmimauuwim. Mi ti profet kamim sima yai win kibiya saiir hai mi sima yokwo komiia dimin whirki kimbu karamae nnowiya saiir winki. ³Ta yai win kibiya saeya Adi Komii siir yinisimin Jisis Krais siir yaiga, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin. Siya inkam kiingin yopiiga naokainakin mi siya Devidni isidin Juda simiir hiranki nitkin.

⁴Adi Komii siya bidi yiisimauuin, siya inkam ara rani. Mi siya krimiirin dimin kirie whira yiisimauu iya siya siirin ie hirankin hidninsiin idwowin. Jisis siya Adi Komii siirgisiirar yinisimkin Adi Komii siya siirin minsi tirkin siir naeyiun dimin whirki bi kimbugin. ⁵Adi Komii siya kariirin Jisis Krais siir kirieniyin minam nimbiningin ti dimin taeminim Jisis Krais siya tirim simiir apotel inkam nwowim. Mi siya kariirin minam nikropkikin simiir boinmimauuwamin iki iikamim hinda tinda nwowim mi iikamim Juda iikam tani ikim sima wi siir yai imiirar nwoki

aingwo tibmiiyim mi siir yai imiiram nwoki wakaeyoknam. ⁶Adi Komii siya iikamim om komii Rom hiranim kimiirim wara bidi yimbinin mi siya kimiiram bidiyar mi ikiunan, kima Jisis Kraiis siir yinisim timi inkin o.

⁷Mi kara ta yokwowa iikamim om komii Romanim Adi Komii siiram naingwokwonanaeyim kimiiram asi winkika. Mi siya kimiir bidi yimbinin kima siir iikamkim. Kara minam naingwowi, krimiir Adi Komii mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis sowa wi krimiirar nwoki tirim dimin miyikim mi naingwoyimiyok mi nongwomamair aei aka. Iriig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kigam naingwokin.

⁸Kara biiyin pi ta yaiya saiir niki boini: Hinda tinda sima kimiirin hiniina haigiririr boini, kima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyan iikamkim. Mi Jisis Kraiis siir inig iirin kara kimiir asi boin wadieki Adi Komii siir. ⁹Kara Adi Komii siir mi aiir miriiyin mi kariir kwoin komiiyin ina yaingwokiyin siir Yinisimin siir yai win kibi aiir boinmimauuim. Mi Adi Komii siya ina ninokninkin kariirin iinokiinokin siyar whinkinsiis haiginiuwikin iya nhwo kara kwisboiniyim. ¹⁰Mi iinokiinokin kara Adi Komii siiramar sriigin, siya kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ii nhirim kara siyugaki niuwi kimiiramin wa nwoki itim kimiir kigimin. ¹¹Kariir kwoinin kimiir nini kignakiyamin ina naingwokiinin mi kara dimin miyikim kimiir hauuwam mini, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim mi ti dimin hiriinanin wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwu kirie kima nwowim. ¹²Saeya hiniinga, kimiir naingwo tibmiiya saeya kariir kinsiis haiginiuim mi kariir naingwo tibmiiya kimiir mi kinsiis haiginiuim. Mi ti hiriinan siyiun siya wi krimiir whiekakar nwoki kinsiis haiginiu irkakim.

¹³Ti nomiiyauim kara ha naingwowi kima ti inokninkin ii whiekakim kara kimiir kigamar naingwowi kariirin dimin whirki nipiyaokii rani. Kara iikam nhirim Juda iikam tani simiir bidi whindiriraerarin mi sima ini naingwo tibmiiyan inkamkin ywowim. Mi kara kimiirin hiriinan whindiriraerarimar naingwokin. Mi iriipi hiriinan kimiir waraurin wi naekaka niki owim. ¹⁴Adi Komii siya kariir bidi yimbinin siir yai win kibiya saiir boinmimauuim nu Grik hiran iikamim dimin taeminki naokingugunankaiyim mi iikam nhirim nu whiranin dimin taemin karamaeyim simiiram mi iikamim ninokninkin whiekak karamaeyim simiiram warar. ¹⁵Mi ti dimin hiriinanin, kara iikamim om komii Romanim kimiiramin simiirsi nikwokrimkripaniyam tirkin Jisis Kraiis siir yai win kibiya saiir warar nanaakninkiiyim. Iriig.

Ta Kraiis siir yai win miyika saeya kiriekaka.

¹⁶Kara ta Kraiis siir yai win miyika saiirsi bi nididgin. Niingaka. Dimusi rani, saeya Adi Komii siir kirieka, iikamim wakaeyoknam mi ha

naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiisi. Ta yaiya saeya bii Juda iikamim simiir hiriir yam mi mhoiia saeya Juda iikam tani simiir hiriir yam. ¹⁷Mi Kraisi siir yai win kibiya saeya krimiir niisiimauuga Adi Komii siir yipiki hiniina niisiimauuin siya dimin whirki bi kimbugin siya dimin miyikim krimiir diriraerarim simiir. Mi siya iikamim krimiir dimin whirki kimbu karamae inkam asi dapkim mi iikamim krime wi iripa mhii kwoin saika ninkin owi. Adi Komii siir yaiya saeya hiniina boinka, ta kimiir naingwo tibmiiya saeyar dapi kimiirin Adi Komii siir whwonkam idan, dimin whirki bi kimbugim mi kima wi omwaiya waiyayokiyokii. Siyiu whir karamaeka. Niingaki, niingakiinga. Iriig.

**Ta yaiya iikamim Adi Komii siir yai aiir
haimriiyuim simiir siyiu imiir boinka.**

¹⁸Adi Komii siya ninomor kou hir nidwowin siir om iir. Mi ta siir io yaiya saeya wi nimprio rani saeya wi idowiiya nimbini iikamim digiumii siir yai aiir haimriiyuim simiir mi iikamim dimin biyie tiriyyim ta Adi Komii siir yai win miyikiina ini simar ikworimdinukiya. ¹⁹Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yiisiimauuin siir dimintaamin whiekakim simiirin mi sima wa pi sibgu inokninkinin. Mi Adi Komii siya simiirin bidiyar sibgu iisiimauuin. ²⁰Bidi bidiniyarin Adi Komii siyar nonkwokwowim digworaekwo whiekakim simiir mi ta iya sair hirankar nitiyokiyokiiya mi tisi tariinanar namwoniin. Mi iikamim ti digworaekwowim siya diriraerarim simiirin ha pi kigninokninkinin mi sima Adi Komii siirin ha pi yinokninkinsasaeyin ti digworaekwo imiirsayar. Ya hiniinga, sima digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim simiirin wa kigi mi sima siir whwonkamin wi kig rani. Mi sima wa nwoki kigninokninkinin siir kirie komiia iinokiinok nwoyokiyokiiya sairin. Mi sima hiniina boin karamaeka, krime Adi Komii siir bi ninokninkinkim mi krime siir inig iirin wa hainan tani. Niingaka. ²¹Sima ina ninokninkinin Adi Komii siya ina nwowin mi sima hiniina naingwo rani, siya Adi Komii kiingin mi sima siir inig iir bi hainanikim mi siir bi boin wadiekim. Niingaka. Simiir kwoinim pi whaowaekim mi simiir kwoinim miyik bi nwokim. Sima habwhaowaenan nwokim. ²²Simiir kwoinim ha naingwowi sima digworaekwo whiekakim simiir bidi yinokninkin digim. Niingaka. Simiir kwoinim ini habwhaowaenan ywowim. ²³Mi sima Adi Komiiyin naonam karamae nwowiyin digiumii siir haimriiyugim mi sima siir inig bi hainankim. Mi sima kimidiniya diminim inkamkar nonkwokwowiyim simiir inig imiir hainan ti uruwai, siyaowai, ipiyyin, mi it mi mipug minim mi wraisupai wraisupai ikim. ²⁴Mi Adi Komii siya simiir haiburgigin mi simiirin, simiir siyiu biyieyin siya kiyainamkim. Mi sima siyiu biyieyin siiram nikwokwo nanaeikin, iraka nwiraka iripa piu nwowamin. ²⁵Mi ti hiriinan

iikamim sima Adi Komii siir yaimwo aiirin digiumii bidi haimriiyuim mi sima pi yaeya niksisee yaiyar haii. Mi sima pi diminim Adi Komii siya nonkwokwowim pi simiir inig imiir swoki hainani. Mi sima pi Adi Komii siir inig iir hainan tani, yipiki ti digworaekwowim simiir nonkwokwowim. Niingaka. Siyairgin wadieki wadieyin mi iikam krime siir inig iirrarar hainan, iinokiinokin.

²⁶ Mi Adi Komii siya simiirin siyiu biyieyin siir hirar haiburgik mi sima ini siyiu biyie tiri siyiuin siirar yapim. Mi simiir wigim, sima siyiuin iripa piu simiir kam aka nwowiyim ini yimiiyunamim mi sima iripa piu kimidiniya wig nhirmaka ini owou. ²⁷ Mi kamim yim iriipi hiriinanar mi tir, sima iripa piu simiir wig imaka bi nwokim, simiir kwoinin iripa piu inkam nwiraka nwowam nikwokwokim mi sima siyiu biyie sima simar yinwo anwona. Mi Adi Komii siya simiir asi tirbugikin, ti siyiu hiriinan sima tirin siirsika. Yio ti hiriinanin yio dimin karamaeka.

²⁸ Mi ti iikam hiriinanin Pi boriisopi simiir kwoinin Adi Komii siiram nwowim mi siir digworaekwo ikim. Mi siya simiirar kigninkinki mi sima ini simiir kwoinkar yaingwo diriraerar namim ti siyubiyieki siyiu biyie kiin iirrin mi sima wi siyiumwoni nap rani. Niingaki, niingakiinga. ²⁹ Simiirin ti dimin biyie biyie hiniinim sima bidi yaokingugunankaiyim. Digworaekwo whiekakam naingwo mi kwoin biyie biyie iikam nhirmiyam naingwo mi kigmar mi ninkinwamwarkii boin, niksisee yai boin, inkam nisomao, kwoin inkam nwiram niwitpaomai inkam nhirmi boinikikasna. ³⁰ Mi whisariiyar haigiririr boin mi io whwonkam Adi Komii siir nanaonanaei. Mi inkam nwirniisi kiginiyokna karam nwo mi simamar naingwona mi diminpai diminpai sima tiraraowam mi yopii adni yai nantamyiriyir. ³¹ Mi siyiu mwoni nap karam nwo mi nimbin aiir nikrimkrip mi inkam nhirmisi naingwoyimiyok karam nwo mi nhirmaka nomboin ii ae karam nwo. ³² Adi Komii siir siyiu miyikin siya hiniina boinkin, iikamim hiriinan siyiu biyieyim simiir tiri yio daonam. Sima bidi yinokninkinim mi sima ti siyiu biyieyin siirin ini hiriirar tiriyokiyokiyamin. Mi ti hiriinan siyiuin sasa rani. Niingaka. Sima ini hindara yininopkainamim mi iikamim ti hiriinan siyiu tiriyim sima simiirin pa mi ikboinmamairi. Iriig.

Yaiya Adi Komii siya hidiya ya ninokninkin wadiekiwadieyairga

2 ¹ Juda iikam kima Juda iikam tani, simiir simiira priiboin hiuriiyunanaei, siyiu biyieyim sima tiriyim simiirsi, kima hiriinan kipi boin. Dimusi rani, wim kima iki siyiu hiriinanin kima boiniyim simiir, siirar mi tirikim. Mi kima simiir boini mi ta yaiya wi kimar swoki kwaeyopkwonaei. ² Mi Juda iikam kima bidi yinokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi kipa kipa hid rani, siya krimiirin wi hiriinankinar hidi. Mi ti iikamim, ti hiriinan siyiu iir tiriyim, Adi

Komii siya simiirin, wi siyiu miyikimiyik iirar nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ta siya hindana saiir bwamkibwamin wi wadieyar namki. ³Kima iikamim ti hiriinan siyiu iir tiriyyim simiir boinhiuriyiuwiyim mi wim kima ti hiriinan siyiu biye iirar mi tirikim. Kima paniina naingwowi, kima wi digar nwowi, iiya Adi Komii siya iikamim simiir nonkwobumbuninkinana, simiir dimin biyeyim simiirsi, ha? Niingaki, niingakiinga. ⁴Pi paniina tiri, ha? Adi Komii siya kimiirin wi hiriyyar naingwoyimiyyokiyokiyokiii mi siya kimiiramin wi ii haruwa nwo rani mi siya kimiir dimin biyeyim asiima bi niki diriraerar bumbu sasauwokin. Niingaka. Mi hiriinanki niuwi mi kima Adi Komii siir siyiu miyikin siir dimusi kiyopsibgii. Mi Adi Komii siya ha naingwowi krimiir kwoinin ti kisina haigi mi siya kimiirin wi ti hiriinan siyiu iirsi tir haiginiuwu. Mi kima tari ninokninkin tani, aniya? ⁵Kimiir kwoinin bidi yinkisaowaeyim mi kimiir kwoinin paniinsi kisina haigisi. Mi ti hiriinan siyiuin, wim kima kimiir dimin biye imiir haingiriyiu haigin ii raraoinami. Mi iriipi hiriinan Adi Komii siya kimiir io yayim wi hiriyyar mi haiginonkworinukripkai, siya wi haiginirkii rani ti dimin biyeyim kima haingiriyiu haiginmimirim. Mi ta iiya Adi siya kimiir dimin biyeyim wi haniingi ntkiigiigii mi siya iikam kimiirin wi haniingi nonkwobumbu ninkin haiginiuwu. ⁶Adi Komii siya iikamim, simiirin irira nwinwira, wi siyiuin sima tirin, wi siir hiriinan yamdiyar swoki hidi. ⁷Mi iikam nhirim sima miinan miriinanai siyiu miyik iiramin, Adi Komii saika sibgu idwowanin ninomor kou hir mi sima wi inig komiigak nwowi mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siya wi nonkwobumbuninkin tani. Adi Komii siya wi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin iinokinok wi ti iikam imiir hauwu. ⁸Mi iikam nhirim yim simamar naingwonaai mipi yaimwo aiir haimriiyugigi digiumii mipi siyiu biye iir diriraerar nami mi Adi Komii siir kwoinin ti iikam hiriinan simiiramin wi haugihauga whiyie mi siya simiirin wi haniingi nonkwobumbuninkini. ⁹Mi mhoiia Adi Komii siya wi hik kimpipisu komii iikam whiekakim siyiu biye tiriyyim wi simiir naninkiniuni. Bii wi Juda iikamim siyiu biye tirim simiir mi mhoiyyin wi iki Juda iikam tani hinda tindanim siyiu biye tirim simiir. ¹⁰Mi Adi Komii siya wi iikam whiekakim siyiu miyik tiriyyim, wi nidwo miyik mi inig komiigak mi iripa niingwomamair aei wi simiir hauwu ninomor kou hirin. Bii siya wi Juda iikamim simiir tiri mi mhoiia Juda iikam tani hinda tinda nwowim simiir warar. ¹¹Adi Komii siya ha bi naingwowikin, iikamim inig komiikakim, sima mi iikamim inig karamaeyim yim sima. Niingaka. Kima ini hiriinan kimar ywowim. Mi siya irira nwinira kimiirin wi diminim kima tirim wi simiir digar mi sibgu hidaiginiuwu.

¹²Iikamim Juda iikam tani mi sima Adi Komii siir siyiu komii iir bi ninokninkinkim mi sima siyiu biye ha tirkim mi Adi Komii siya simiirin

wi hiriinansi nwo rani. Niingaka. Siya simiirin wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi Juda iikamim simiirin niingaka. Sima Adi Komii siir siyiu iirin ina ninokninkinim mi sima siyiu biyie ha tiri mi Adi Komii siya simiirin wi ti siyiu iirsi boinwokiyop natkaigi. ¹³Iikamim Adi Komii siir yai aiirin hindara wakae kimaigiyim mi Adi Komii siya simiirin wi ha boin tani, sima iikam miyikim. Niingaka. Iikamim siyiu komii iir wakaeyokna apiyim, ti hiriinan iikamim simasimargim Adi Komii siya nikiuwanim iikam miyik. ¹⁴Mi iikamim Juda iikam tani, tinda tinda nwowim, Adi Komii siir siyiu iir ninokninkin karam nwowim, sima dimin simiir kwoinkar naingwokiyin, pi siyiu miyik siirar mi tiri. Adi Komii siir siyiu komii ieya boina sair hiriinan siyiin, yio krimiir niisiimauugin. Mi yim sima ina ninokninkinim, piki hiniin dimin iki wadieyin mi piki hiniin dimin iki biyieyin. ¹⁵Mi siyiu hiriinanin sima tirin yio simiir kwoinuin Adi Komii siir siyiu komiiyin ini haniin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi simiir kwoin ieyar niisiimauuwi, piki hiniin dimin ikin wadieyin mi piki hiniin dimin ikin biyieyin. Mi hiriinanki niuwi, simiirin ini simiir kwoin ieyar nowomwarkaiyuim. ¹⁶Mi mhoiya ii komiia, yaimin dimin imiir hidana Adi Komii siya wi Jisis Krais siir boinkii, ti kwoinpai kwoinpayim, iikamim hinda tindanim simiir kwoinai kwirii idwokaiyim, simiir kinawhiyimiye itkikinam. Mi siya simiirin wi ti digworaekwo imiirsi boinwokiyop natkaigi. Mi ti digworaekwowim, sima wa nimbiyami mi Adi Komii siir yai win kibiya kara boinmimauuwiya saeya ta hiriinan yaigaka.

Yaiya Juda iikamim mi siyiu komii ikin simiir boin aeya

¹⁷Juda iikam sima ha naingwowi, Adi Komii siya mi kima, kima iripar nongwomamair aeikim. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi kimiir bopwowa paeki bi namai ikougin mi Adi Komii siya ti siyiu komii siir yayim kimiir hauugiyim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi, aniya? Niingaka. Mi kima kimiir inig imiirar hainaniyim, kima pi ha boini, nim krima Adi Komii siir iikamkim. ¹⁸Kira Adi Komii siir kwoin iirin siir bidi yinokninkinim. Mi kira ina hid ninokninkinin piki hiniin dimin ikin biyieyin mi piki hiniin dimin ikin miyikin, kira siyiu miyik iirar napikin. Dimusi rani, sima kiriirin Adi Komii siir yaiya yinisimar nowomwarkaiyuukin. ¹⁹Kima hiniina naingwowi, Adi Komii siir yaiya kima sairin ninokninkin miyikakim mi kima iikamim habwowaenan nwowim simiir aknainan niisiimauuwam mini Adi Komii siir yai miyika sairin, ha? Mi kima siyiu miyikin siir niisiimauuwam mini mi sima kimiir nwoki wakaeyoknam. ²⁰Kima hiniina naingwowi kima digar nwowi, iikamim habwowaenanin simiir nowomwarkaiyuuwim Adi Komii siir dimin miyikim simiir, ha? Mi kima iikamim yinisim sapisapnan Adi Komii siir dimin miyikim simiir nowomwarkaiyuuwam mini mi kima simiir sibgu owomwarkaiyuwamar

naingwowi Adi Komii siir dimin imiirin. Dimusi rani, kima hiniina naingwowi Adi Komii siir yaimwokiyaaimwowa saiir bidi yinokninkinkinin. Mi sima wi kimiir hiriinana nwoki owim, ha? ²¹ Niingaka. Kima iikam nhirim simiirin ha nowomwarkaiyuwigin, Adi Komii siir dimin imiirin mi kimakima nowomwarkaiyiuna dimusi nwowi, ha? Kima ha boinikim, kima hii kipi tauae mi tari hii kimar tauaeikim, aniya? ²² Kima hiniina boinikim kima hii wig iraka kipi nanae mi kima hiriinan siyiu iir bi tirikim iyie? Niingaka. Mi kima pi boriisopi iikam nhirim sima uruwai siyaowaini nikwo aeyim. Mi kima nae nhirim Adi Komii siir omaka hiranka tauae hainakikim. ²³ Kima kimiir inig imiirar hainanei inkamkim mi kima ha boinikim, krima Adi Komii siir siyiu iirir bidiyar yinokninkinin. Mi kimar taouugaikin ti siyiu komii iirir, yio ti hiriinan siyiuin kima Adi Komii siir inig iir haigin ikworinugin. ²⁴ Yokwo Komii saeya hiriinan yai kaimwo aiirar mi boinka, iikamim Juda iikam tani sima Adi siir Komii inigin whisarii bi haigin ikwowaisiigin. Dimusi rani, Juda iikamkiinim kima niisiimauugim, simiirin.

²⁵ Kaimwoka, iya kima yinisim sapisapa nwowa mi sima kimiir miois aiirar kitiyopnr haiya yio wadiekin ti hiriinan siyiuin, siyiu komii siyar boinkin. Mi kima ti siyiu komii iir haigin ikworinuwi mi sima kimiir miois imiir bi kitiyopnr haigim, iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir hiriinan. ²⁶ Mi kamim simiir mioisa kitiyopnr hai karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam iikam nokdap haiginiuwi mi ti iikamim sima wi kamim miois kitiyopnr haiiyim wi simiir hiriinan nwowi. ²⁷ Kaimwoka, kima Juda iikam kiinim, wim kima kimiir mioisim bidi kitiyopnr haiiyim mi iriipi hiriinan, kima ti siyiu komiiyin siir haiiyim mi iinokiinokin kima ti siyiu iir bi wakaeyoknaeikim. Niingaka. Mi iikamim Juda iikam tani hinda tindanim sima simiir mioisim bi kitiyopnr haigim mi sima Adi Komii siir siyiu iirar wakaeyoknakim. Sima yai wi kimiir boin hiuriiyu boini. ²⁸ Mi kimiir yopiiyim sima kimiirin Juda simiir isidin siir hirar naokainaka windi mi sima kimiirin wi Juda iikamkiin hiriinansi nikiu rani. Niingaka. ²⁹ Mi iikamim Adi Komii siir siyiuin siir yaimwokiyaaimwowa simiir kwoinau nwokaiya saiir sibgu apiyin, yim simakisima Juda iikam kiinim. Mi ti hiriinan siyiuin kwoin ara sima priinaingwo tibmiiyin yio ina Adi Komii siir naeyiuin kimiir miois imiir kitiyopnr haiiyim ini hiriinan ywowin. Mi yipiki ti Adi Komii siir siyiu komiiyin biya Moses siya winkiiyin siir yai imiir nap karamae nwowim mi iikam nhirim sima ti hiriinan iikamim wi simiir inig imiir hainan tani. Niingaka. Mi yio Adi Komii siya simiiramin wi nhami nhami naingwokwonanae rani. friig.

Siyiu biye siya wi siyiu miyik iir nikwowaisii rani.

3 ¹ Kima paniin paniina naingwowi Juda iikam wadie kimar yowiski mi iki Juda iikam tani yim miyik rani, iyie? Mi ti kimiir siyiuin

miois kitiyopnir haiiyin, siya wi kimiirar whinkinsiis haiginiuwi iyie?

²Ini mi owin, yio hiriinan siyiun yio dimin karamaeka, yio kimiir whinkinsiis haiginiugin, biigibiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya siir siyiun Juda iikam kimiir hauugin kima ninokninkinam mi kima siir napim. ³Kaimwokikaimwoka, Juda kimiir iikam nhirim ti Adi Komii siir siyiu komiyyin siir yaiya saiir siyiu iir nap karam nwowim simiirin wi paniina tiri mi Adi Komii siya wi digiumii siir yai aiirar haimriiyuwi, aniya? ⁴Niingaki, niingakiinga! Iikam whiekakim ti nu iirar nwoirkakim, sima niksissae yai boini mi Adi Komii siya wi niksissae yai wara boin tani, yio wi yaimwokiayaimwo imiirarar boin iski. Adi siir Yokwo Komiiya saeya Adi Komii siirin hiniina boinka,

iinokiinokin iikamim yai kiriir boinhiuriyyuwiyim mipi kirar swoki atkin okwonaowidi. Mi sima wa nwoki inokninkinim, kiriir yaiya ini kaimwokikaimwowa ywowa.

⁵Mi ta iiya Adi Komii siya krimiir dimin biyeyim, simiirsi nonkwobumbu ninkini, iikamim sima kigninokninkinam mi sima wa naingwowi, Adi Komii siya dimin whirki bi kimbuwikin. Mi krime wi paniin paniin boini, ha? Mi inkamin ha boini, kiya, siya krimiirin siyiu miyyik bi tirkin mi krime wi kwoin whiruwa siir kwoin iirarar nwoki, aniya? ⁶Niingaki, niingakiinga, Adi Komii siir siyiun siya dimin whirki kimbuwikiswo mi siya iikam imiirin wi paniin paniina pi sibgu hidin, ha?

⁷Mi ta kariir niksissae yaiya saeya Adi Komii siir yaimwokiayaimwowa saiirin idowiya nwowaiginiugi mi inig komiigak siir nwowaiginiuwi mi siya kariirin dimin biyekak inkam dimusi swoki dapi mi kariirin wi yamdi dimusi swoki tirbuwi, ha? ⁸Mi ini mi owin, krime wi hiniina boini, humbaie, krime siyiu biyie tiri mi iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir nwoki hainanim. Mi tari hiriinan siyiun ini wadie siya ywowim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi iikam nhirim sima kariirin hiniina nikbumbuwikim, Pol siir yaiya saeya hiriinanainga. Mhoiia Adi Komii siya wi yamdi simiir diriraerarbumbuwi ti hiriinan kamim mi siya simiirin wi siyiu wadiekiwadie iirar tirhaiginiuwi. Iriig.

Inkam miyyik nwir karamaeka. Niingaka.

⁹Mi krime wi paniin paniina naingwowi, ha? Mi tari iki iikamim Juda iikam tani, simiir kwoinim ini Juda iikam krimar ywowiskiyim, ha? Niingaki, niingakiinga. Kara kimiirin pi hiniina boinki, Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim, ti nu iir nwowim hinda tinda krime hoimgakaran, siyiu biyie kinar tiriikim. Krimiir kwoinin siyiu biyie tiramin, siyar kiyai. ¹⁰Tiki yayim, yim yaimwokiayaimwo imairgim. Bidi bidiniyarin, kam nhirim sima winkiyim Adi Komii siir yayim, Yokwo Komii Samni, sima hiniina winboinkikim,

mi krimiir nwirniyin, Adi Komii siya wi ha boin tani, dimin whirki bi kimbugin. Niingaki, niingaka. Krime hoimgakarin, siyiu bibiyeyan iikam kinairgim. ¹¹Krimiirin inkam nwirki ninokninkin tani, pi hiniin dimin ikin, kaimwokikamwo nwowin mi Adi Komii siir mi inokninkinam naingwowin mi siir wakaeyoknam. ¹²Iikam whiekakim sima Adi Komii siirin digiumii bidi haimriiyugigim sima ini dimin biyie tiran iikam ywowim. Nwirkinwirki siyiu miyik bi tirkin. Niingaki niingaka. ¹³Yai bibiyeyim, sima boiniyim, ini ieyin inkam haingikaiiyin, si budwakii whakiyiyin, ini siir hiriinan ywowin. Sima niksise yai kasa bi boinkim mi ti yai bibiyie hiriinan sima boiniyim iikam imiir yim ini mipugni bigi pikiiyim mi urura ha kinamiyiyin, ini hiriinan ywowim. ¹⁴Iinokiinokin sima yai bibiyie arar boinanaei iikam imiirin. ¹⁵Sima bi kimiminikim mipi iki iikam nhirim io simiir nwowi mi simiirin pa mi isomsom aokaokii. ¹⁶Maeyau mauyauim sima namiyim, sima digworaekwo imiirin pi haniingin nonkwobumbuninkingigi mi mi iikamim sima pi hik prasae hai rani, simiirsiyiyin. ¹⁷Sima iikam nhirmi bi ninki amasuwikim iripa nongwowamair aeyam. Niingaka.

¹⁸Sima Adi Komii siir inig iir hainanam bi naingwowikim; yipiki inkam komiigi komiyyin.

¹⁹Mi krime ina ninokninkinim, digworaekwo whiekakim siyiu komii siya boinim mi iikamim sima wi siyiu komii siir aowa nwoki owim. Mi inkam nwirkin ha boin karamaeka, kara inkam wadiekin. Niingaka. Krime iikam whiekakim maeyaumaeyauwanim Adi Komii siir whwonkam idain dimin biyie bidiyar tirbuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi ti siyiu komii ieya boinwokiyopnatkaigi. ²⁰Mi ta hiriinan sairsika krimiir nwirki nwirki Adi Komii siir siyupai siyupaiyim simiir bi napkin mi Adi Komii siya krimiirin wa ha dap rani, dimin whirki bi kimbukin. Niingaka. Adi Komii siir siyiu komiyyin siya siyar niisiimauugin, krimiirin. Inkamin siyiu biyie tiriyyin. Iriig.

**Iikamim Krais siir yai aiirim naingwo tibmii
wi iikam miyik sima nwowi.**

²¹Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin idowiiya bidi ywokiyyin, yipikin siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowin. Mi yio ti diminin siyiu komii saika bi namasugin. Niingaka. Yio ini sa ywowin mi yayiyim Moses siya bidiya winkiyim mi profet kamim sima mi winki ikim, sima ti dimin iir winboinkikin. ²²Tiki siyiu miyikin siya hiniingin, iikamim Jisis Krais siir yai aiirim naingwo tibmiiyim, ti iikamim sima Adi Komii siya dapiyim dimin whirki bi kimbugin. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim Adi Komii siya simiirin wi iikam miyik nikiuwi.

Adi Komii siya wi hiniina naingwo rani, wim kima Juda iikamkim mi nim krime Juda iikam tani. Niingaka. Yio ti hiriinanin dimin karamaeka. ²³Iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima dimin biyie bidiyar tirim mi Adi Komii siya wi simiir irni nwirni hainan prapras rani mi simiirin wa boin tani kima iikam wadiekim. Niingaka. ²⁴Adi Komii siir naingwoyimiyo krimeirin hindara prihaugikin Jisis Krai siya naowa iikam simiir dimin biyeyim simiirsi mi krimeirin saeyar nanmaiworkainakim Setan siir inankin. Mi Adi Komii siya wi ta hiriinan krime naingwo tibmiiya Jisis Krai siiram, wi sairsiya dapikuiwi dimin whirki kimbu karamae. Mi ti dimin hiriinanin bi sainikin. Niingaka. ²⁵Adi Komii siyar nikrop iuungikin Krai siirin, nu tir nauuni aoniyam, sibsibin inkamkin nisom inkin imiiaeyin, Adi Komii siiram siir hiriinan. Mi siir nhieya ha naokiinaini mi krimeir dimin biyie biyeyim wi saeyar haiyoprimdiyumiigii, iya krime siiram naingwo tibmii. Adi Komii siya hiriinan minam tirkin krimeirin, krime wa nwoki inokninkinim siya dimin whirki bi kimbugin. Mi bida bidiniyar in iikamim dimin biyie tiriyim, Adi Komii siya simiirsi naingwoyimiyo kim mi siya simiirin bi nonkwobumbuninkin. Dimusi rani, Jisis siirin wi siya nikrop iuungii, simiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam. ²⁶Jisis Krai siirin siyar nikrop iuungikin nu tir nauuni aoniyam mi iikamim sima nwoki kigninokninkinim, siya dimin whirki bi kimbugin. Mi iikamim Jisis siir yai aiir sibgu wakaeyokna apim, siya krimeir dimin biyeyim hiriinansi haiyoprimdiyumiigikim. Mi siir whwonkam ida siya krimeirin wi iikam wadie asi nikiuwi.

²⁷Mi wi paniina tiri, krime wi krimeir mii miyikim simiir inig imiirar ti hainan, ha? Niingaka. Tiki mii miyik miyikim, krime miriim krimeir dimin biyeyim wi sima haiyoprimdiyumiigi rani. Niingaka. Jisis siir yai aiiram naingwo tibmiiyin siyiuin, siya siyairgin krimeir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigiyin. Mi Adi Komii siya krimeirin ti hiriinan siirsi nikiuwikin dimin whirki kimbu karamaeyin. ²⁸Krime dinokninkin, iikamim Jisis Krai siir yai imiiram naingwo tibmiiyim, kwoin whiruwa nwokiyim sima simairgin Adi Komii siya nikiuwiyim dimin whirki kimbu karamae, siya krimeirin ti mii miyik miyikim krime miriim, siyu komii siir siyu imiir krime napiim, simiirsi bi dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Niingaka. ²⁹Kima paniina naingwowi mi tari Adi Komiiyin Juda krimeirarar Adi Komiiyin, aniya? Mi tari iki Juda iikam tani simiir Adi Komii wara rani, aniya? Niingaka. Siya iki Juda iikam tani simiir Adi Komii warairgin. ³⁰Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam whiekakim hinda tinda nwowim, krimeirar Adi Komiiyin. Kamim miosis kitiyopnir haiyim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai imiir simiir Adi Komiiyin mi kamim miosis kitiyopnir hai karam nwowim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai aiir, siya simiir

Adi Komii warargin. Mi ti hiriinan iikamim yim sima, Adi Komii siya dapiyim, dimin whirki kimbu karamae. ³¹ Mi krima ha naingwowi iikamim Jisis siir yai imiir wakaeyokna aingwo tibmiiyim, ya ini komii saeya ywowa mi kima wi paniina naingwowi, siyu komii siir yayim Moses siya winkiyim, yim dimin komii rani, aniya? Niingaka. Tariinanin ti digworaekwowim, yim siyu komii siir siyumwokisiyumwoin siir nanaakninkii haiginiugin. Iriig.

Adi Komii siya dimin whirki kimbukaramin Ebrahim siir dapkin.

4 ¹ Ebrahim siya krimiir hiriinan inkamaargin mi siya Juda iikam krimiir brougaekin. Mi krima siirin wi paniina naingwowi mi siya Adi Komii siir siyu komiiyin siir siyuum paniin paniina huiimikainakin, siir whinkinsiis haiginiuwamin, ha? ² Mi kaimwoki niuwi, Ebrahim siya siyu komii siir siyupai siyupaiyim simiir sibgu api mi siirin wi dimin whirki kimbu karam ti dimin ima nwowi mi siya siir inig iirin wa ti hainan. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam idain Ebrahim siya wi dimin whirki kimbu karamaeyin wi ta hiriinan saiirsi nwo rani. Niingaka. ³ Yokwo Komii saeya Ebrahim siirin hiniina boinka, Ebrahim siya Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyoknakin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae saiirsiyar nikiugin ⁴ Krima ina ninokninkinim, inkamin inkam nwirni mii miriiyin mi umir ha haiiyin ta miya siya miriia saiirsi mi ti hiriinan umirim siya haiiyim, siya ti inkamin siirin hinda bi sib hauugin. Niingaka. Yio miya siya miriia saiirsi haiigin. ⁵ Mi inkam nwirkin siyu komii siir mii aiir mirri karamae nwowi mi Adi siya ha kigi, siya ini siir yai aiiram naingwo tibmii kiinim mi siya ti iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim imiirin wi ha dapi dimin whirki bi kimbukim. ⁶ Mi biya Devidin yio iriipi hiriinan yayia saiirar mi win boinkikin. Adi Komii siya krimiir miyim simiir bi kigikin. Niingaka. Mi inkamin siyu komii siir yayim simiir sibgu ap karamae nwowi mi iya Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karamae ha nikiuwi mi yio siya maigimaiga dwo. ⁷ Yayia biya Devidki si win boinkiya yokwo Samni, siya hiniina win boinkikin,

iikam whiekakim simiir dimin biyeyim Adi Komii siya haiyoprindiyiumiigiyim mi yim sima maigimaiga dwo.

⁸ Mi Adi Komii siya iikamim siyu biye napim simiirin wara kinawhiyiemiyie boin karamae nwowi mi simiir boinwokiopnatkaigi karam nwowi, yim ti iikamim maigimaiga dwo.

⁹ Mi tari Juda iikam miois kitiyopnir haiiyim simasimar ti maigimaiga, aniya? Iyie? Niingaka. Mi tari Juda iikamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim yim sima ha timi maigimaiga, aniya? Krima Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yayim simiir ti sibgu naingwo

saeya hiniina boinikim, dimusi rani, Ebrahim siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugin. ¹⁰Mi Ebrahim siya ini paniina ywowin Adi Komii siirin ti dimin whirki kimbu karamae naingwowin, ha? Mi siya tari miois bidi kitiyopnir haiyin. Niingaka. Siya miois bi niki kitiyopnir haigin mi Adi Komii siya siirin ha bi dapkin dimin whirki kimbu karamae mi ta saiir mhoiia, siya miois haniingin kitiyopnir hai. ¹¹Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Ebrahim siya Adi Komii siiram sairar naingwo tibmiigin. Mi Adi Komii siya ta saiirsiyar dapikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi siya kamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim simiir brougae asi nwokin. Mi ta simiir naingwo tibmii mi kwoin whiruwa sima nwowa Adi Komii siirim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir kwoinairga asi naingwo daphaiginiugin simiirin dimin whirki bi kimbugim. Ya ini diminin hindara priihauwiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹²Mi siya iikamim ti tarinan nwowim miois kitiyopnir haiiyim krimiir brougaekin. Mi siya ta miois krima kitiyopnir haiiya krimiir brougae saiirsi bi nwokin. Niingaka. Dimusi rani, krima siir yai aiiram naingwo tibmiigim biia siya mi tira saiir hiriinan. Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Adi Komii siya siirin, siir naingwo tibmii aiir siya nikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Iriig.

**Adi Komii siya nimbina ya iikam whiekakim
naingwo tibmiiyim simiirga**

¹³Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nu whiekakim mi iikamim Ebrahim siya mi siir yinie ikim, simiir nimbingik sima kigrirao irkakim. Siya ta nimbina Ebrahim siirin, siyu komiini siyu siya sibgu apa saiirsi bi nimbingikin. Niingaka. Siya siirin siir naingwo tibmii aiirsiyar nimbingikin. ¹⁴Mi Adi Komii siya iikamim siyu komiini siyuiin siir napiyim simiirara nimbini iikamim hinda tindanim simiir kigrirkakamin mi siya ti iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiirin wi paniina naingwowi, yim simiirin dimin karamaeka, aniya? Mi ti simiir naingwo tibmiiya mi ta simiir nimbina ya wi dimin komii nwo rani. ¹⁵Dimusi rani, krima dinokninkin siyu komii siir siyuiin, yio krimiir dimin biyieyim simiir niisiimauugin Adi Komii siya yipiki ti siyu iir niinikibiri wi siirsi nonkwobumbuninkini mi ti siyu komiiyin siya nwo karamkiswo mi wi dimin whirki di nomokouwi, wi hindara pi priidiraerarkaeyamin.

¹⁶Ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbiniim, iikam krima haiyam, krima simiirin wa haii. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiigim. Yio siir siyu komii iir napni dimin tani. Niingaka. Adi Komii siya ti digworaekwowim krimiirin hindarar prii hauugin, siya hiriinan minsi tirkin, siya siyu miyik krimiir tir haiginiugin. Mi ti Ebrahim siir isidin, krima wi ti digworaekwowim simiir haii. Yio krima krima rani. Niingaka.

Ti digworaekwowim biya siya nimbini, wi iki iikamim hinda tindanim, yipiki siiram naingwo tibmiiyim, wi simiir warar ninkin hauuwi. Ya aknainan krimiir niisiimauuga biya brougae Ebrahim siya tira saiiir hiriinan. ¹⁷Yokwo Komii saeya Ebrahim siirin hiniina boinka. Kara Adi Komiigin, kara kiriirin wi iikam whiekakim hinda tindanim wi simiir brougae nokmwini ohaiginiuw. Mi Ebrahim siya krimiir biigi biyan brougae asi nwokin. Dimusi rani, krma siir yai aiir wakaeyokna apkim. Siya ti Adi Komii iirimini minam naingwo tibmiigin, iikamim naokaowim simiirin wi siya swoki hidninsiin idwowi mi sima wi omwaiyar swoki waiyai. Mi digworaekwowim, siya boini nimbini karam nwowim, yim wa mi imbiyami. ¹⁸Ebrahim siya ini warar iki whaowaeyin, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbini sima wi paniin paniina nimbiamini mi siir naingwo tibmiiya ha naingwowi, ti digworaekwowim wa nimbimbiiyami. Siya hiniina naingwo tibmii, siirin wi Adi Komii siya nokmwini okwo haiginiuw, iikam whiekakim hinda tindanim simiir brougae nwowam. Adi Komii siya Ebrahim siir boinki Ebrahim mhoiia kiriir isidin wi kasakasa nwo rani. ¹⁹Ebrahim siir biewiiyim, kamairim iriayarnanairgim, (100) mi siya ha naingwowi, siya wai biyie bidi ywowin, siir naoni iya ini kingin nwowa. Mi siir wiga Sera saeya iriipa hiriinan waibiyie bidi mi owa, saeya wi yiniekek nwo rani. Mi siir naingwo tibmiiya, siya naingwo tibmiiya Adi Komii siir yai aiiram mi dimin taemin whiekakim ya kinisu karamaeka. ²⁰Siya ha bi naingwokin, ti diminini Adi Komii siya nimbini siir, siya wi tir tani. Niingaka. Siya hiniina bi naingwokin. Mi siir kwoini bi naingwo owouugin Adi Komii siir yai aiirin mi siya Adi siirin hiriyar mi okboinprapas mi siya hiriyar yaingwo Adi Komii siya siirin yinisim yinkamiyinin wa hauuwi. ²¹Ebrahim siya ha naingwo aingwo tibmiigin, Adi Komii siir kirieya wi digar nwowi mi siya kwoin whiskak bi nwokin. ²²Mi Adi Komii siya Ebrahim siir naingwo tibmiiya hiriinan kigiyin mi siya siirin dimin whirki kimbu karam asi nikiugin. ²³Ta yaiya Yokwo Komii saiiir nwowa, Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karam Ebrahim siirara biri boinkin. Niingaka. ²⁴Ta yaiya krimiir warar boinka, Adi Komii siya wi krimiir warar nikiuw, dimin whirki kimbu karam. Dimusi rani, krma siiram naingwo tibmiigim, yipiki Jisis Kraisi siirin siya hidninsiin idwokin ie hirankin krimiir Yaowae Adin ninomor kouwanin. ²⁵Adi Komii siya Jisis siirin nua tiriirin minam nikropki iugikin nu tir nauuni aoniyam krimiir dimin biyeyim simiir haiyopridiyumiigiyim. Mi Adi Komii siya siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwo mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karam asi nikiuw. Iriig.

Adi Komii siya kimiirin dimin whirki kimbu karam dapaiginiugin

5 ¹Krma iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiikim mi ta hiriinan sairsika, ta ii aiirin Adi Komii krimiir Wanin siya

krimiirin wi dimin whirki kimbu karam saiir nikiuwi mi krime wi iripar nongwomamair aei. Dimusi rani, ti digworaekwowim krimiir Biian Inkam Komii Jisis Krai siya tirkim krimiiram. ²Mi iya krime Jisis Krai siir naingwo tibmiiyim mi ti siyuin Adi Komii siya bidi haiwaokiyin krimiir siyu iir niyok haiginiuwiyin krime Adi Komii siir naingwobumbu air haiyam. Mi ta hiriinan saiirsika, krime wi dimin iiramar nikwokwonanaekaigi Adi Komii saika nongwomamair aeyokiyokiikaeyamam. ³Mi krime ti dimin imiiraram kipi maigimaiga. Niingaka. Krime hikpai hikpaiyim krimiir nimbiniyim, simiiram warar timi maigimaiga. Dimusi rani, krime ina ninokninkinim, krime hikpai hikpaiyim wa hai mi ti hikpai hikpaiyim krimiir mhii kwoinim wi simar kinsis haiginiuwi. ⁴Mi krime kirie hiriinanar nwoyokiyokiii mi diminpai diminpaigi krimiiram kinanankiuwi mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karam nikiuwi. Mi hiriinanki niuwi krime wi Adi Komii siya nimbinim diminpai diminpaiyim wi simiiramar nikwokwonanaekaigi. ⁵Mi krime hiriinan naingwo tibmii mi krimiir naingwo tibmii saeya wi kigugu iuguski rani. Niingaka. Dimusi rani, Adi Komii siya naeyu miyikin krimiir bidi hauugiyin. Mi Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir mhii kwoinaw nwoi okiyim. Mi hiriinar nwoyokiyokiii mi krime wa ninokninkinki ti Adi Komii siya nimbinim dimin taeminim krimiiram wa nimbiyam kiini.

⁶Mi krimarin ini kirie karamaeyar ywowim, Adi Komii siir whwonkam idain, dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi iya Adi Komii siya nimbiniya Jisis Krai siya naowana, iikam hinda tindanim dimin biye biyeyim simiirsi, simiir whinkinsis haiginiuwam. ⁷Mi tari krimiir nwirki siir piu aiirsi bi naingwoyimiyoikin inkam miyik nwirni naowim. Aniya? Niingaka. Mi inkam wadieyin iikam whinkinsis haiginiuwiyin mi inkam nwirki siiram naingwokwonanaei, ini mi owin, ti hiriinan inkamin siyar mi owim siir hik aiirsiyin. ⁸Mi krime iikam miyik rani. Mi iya krime dimin biyeyakar niki owim mi Jisis Krai siya ini krimiirsiyar mi aowin. Ti hiriinan siyuin Adi Komii siya krimiir niisiimaugin, siya krimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. ⁹Krai siyar nao isikin krimiirsiyin mi siir nhieya ha naokiinaliinya mi krimiirin ini saeya yinaki iskiyin. Mi ta hiriinan saiirsiyar nikiugin, Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi kima paniina naingwowa, siya tari kirie karamaekin, krimiirin wi siya whinkinsis haiginiu rani, dimin biye biyeyim krime tirim, simiirsi nanmaiwarkanaei, mhoiya Adi Komii siya iikam biyeyim simiir nonkwobumbuninkini, ha? ¹⁰Biya krime iikam miyik miyiknan bi nwoiyamkim, krime Adi Komii siir sau omom nwokim. Mi siir yinisimin Krai siyar naowin mi krimiirin iripa siyar yinkiamasu haiginiu Adi Komii saikan. Mi tariinanin, krime tisi Adi Komii saika nongwomamair

aeiyim mi krīma bidi yinokninkinkiyim mhoiīya krimiirin wi Adi Komii siya nikiunami ninomor koua hiriir. Dimusi rani, Kraisi siya ie hiranki minam ninsiin idwokin krimiir whinkinsiisam. ¹¹ Ta sasa rani. Niingaka. Dimin whirin krīma saika nongwomamair aeiya yio siya, krimiir Adi Komii wadiekiwadieyin. Dimusi rani, ti dimin miiyik miiyikim krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siya tirkim krimiirin Adi Komii saika ninkiamasu haiginiugin. Iriig.

Ta yaiya Adam Kraisi sowiir boinka.

¹² Krīma dinokninkin bidi bidiniyarin, biigi biiyan inkamin ti nu iir nwowin Adam siyar tirkīn, dimin biyieyin mi siya ina yaonamin. Mi siyar tirkīya dimin biyieya ina yiisininkikinkiya kii auni haniin iki iikamim hinda tinda nwowim simiir. Mi nim krīma iriipi hiriinan warar mi aowi. Dimusi rani, nim krīma siir kigna tirkim ti hiriinan siyiūim. ¹³ Siyiū komii siir siyiūin bi niki imbiyamkin ti nu iirin mi dimin biyieya ya ha nwoka. Mi Adi Komii siya dimin biyie sima tirim simiirsi paniinsi boinwokiyopnatkaigisi. Dimusi rani, siya ti siyiū komiini siyiūim Moses siir bi niki hauugin, siya winam. Mi sima siyiūin Adi Komii siir wakaeyoknaeyin, siir paniinsi yinokninkinsi. ¹⁴ Iikam nhirim siyiū komii saika bi nantamyiryirkim Adam siya nantamyiryira saiir hiriinan mi ti naoni siyiūin ini sima warar mi inkin iniyopkwona. Adam siirin aknainan min iisimauugin Jisis siir, yipikin mhoiīya nitanin. Mi naoni siyiūin Adam siir hirankar nwobwakainaniyin ini Moses siir tirar yadigniyin. Mi ti naoni siyiūin Adi Komii siyar boinkiyin ini iikam whiekakim sima warar mi inkin iniyopkwonan. ¹⁵ Mi dimin biyieyim Adam siya tirim mi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya priihauuwim sima iripa rani. Niingaka. Krīma bidiyar yinokninkinim iikam whiekakim wa naokaowi yim dimin biyieyim Adam siya tirkiyim simiirsīyar naokaowi. Mi krīma ina ninokninkinim, Adi Komii siya krimiiram nhami nhami naingwokwonanaei rani mi ta siir naingwoyimiyoka krimiirin hindara priihauugikin. Dimusi rani, ti dimin ti inkam nwiruwan Jisis Kraisi siyar tirkīn. Mi ta naingwoyimiyoka, ya whwomoni rani, ya ini ti dimin biyieyim Adam siya tirim simiir haibura. Mi ta naingwoyimiyoka ya iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiūumiigika. ¹⁶ Mi ti dimin biyieyin, ti inkam nwiruwan Adam siyar tirkī iskiyin Adi Komii siya ha boinkikin iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ti naoni nonkwobumbuninkina. Mi ti inkam nwiruwan Jisis Kraisi Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar nimbīngikin, iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiūumiigiyam. Mi diminim Adi Komii siya tirim, yim Adam siirin simaka bi namasugin, yim ini simakisimar ywowim. ¹⁷ Mi ti inkam nwiruwan Adam, siyiū biyie sasar

tirki iskiyìn mi ta dimin biyieya iikam imiirin ini ini haniin saeyar kwirii idwokaigiya mi ti siyairgin iikam ima naokaowiyin siyiun. Mi ti inkam nwiruwán Jisis Kraís siir miiya Adi Komii siya iikam imiirin ta naingwoyimiya hindara priihauugiyam tiri. Mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi sima ninomor kou hirin, wi wadieyar nwoki ongwomamair aekiyamim iinokiinokin. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi simar kigirkaki. Mi hiriinanki niuwi mi tari Jisis Kraís siir miiya ini Adam siir siyiun siir haiburin.

¹⁸ Mi bidi bidiniyarín, ti inkam nwiruwán Adam, siyiú biyie siyar tirki iskiyìn mi Adi Komii siya ha boinkikin, iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ta naoni nonkwobumbuninkina. Mi ini hiriinankinar ywowin mii miiyika ti inkam nwiruwán Jisis Kraís siya miriia. Mi iikam whiekakim, yipiki Jisis Kraís siiram naingwo tibmiiyím Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi. Mi sima wi wadieyar sibgu ongwomamair aekiyami, iinokiinokin. ¹⁹ Mi bidi bidiniyarín ti inkam nwiruwán Adam Adi Komii siir yai aka siya nantamyiryirkin. Mi siyiú biyie ha tirkin mi ti siyiun dimin biyie tiriya ini iikam whiekakim sima warar yinkin hugiyiskainan mi yim sima ini ti iriipi hiriinan siyiú biyie siirar mi tiriyokiyokiyamim. Mi ti inkam nwiruwán Jisis siyar sibgu wakaeyokna apiskiia siir yai aair mi Adi Komii siya iikamim, yipikin Jisis Kraís siiram naingwo tibmiiyím simiirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugim.

²⁰ Adi Komii siyar hauugin siir siyiun iikam imiirin, simiir dimin biyieyim simiir niisiimauuwam, sima kasakasa rani. Mhoiia Adi Komii siya simiirin dimin miiyik miiyik imiirar yiisiimauu mi ti dimin miiyik miiyikim ini ti dimin biyieyim sima tirim simiir haiburin. ²¹ Mi ti dimin biyieyim sima tirim, iikam imiirin ini ini haniin simiir warar yinkin kwirii idwokaiaiyin. Mi siyiú whirin, Adi Komii siya niisiimauuwín yio hiniingin, siir naingwoyimiya iikamim simiirsi mi siya mi tirkiya krimiirin dimin whirki kimbu karamae, ta miiya Jisis Kraís siya tira mi kríma wi omwaiyar waiyayokiyokii. Iriig

Kríma Kraís saika bidi yaonamim

6 ¹ Mi kima paniina naingwowi, ha? Kríma siyiú bibiyie whiekakar ti diriraerarnanaei mi Adi Komii siya wi krimiisi nwoki naingwoyimyoknanaeyim. Mi krimiir dimin biyieyim wa nwoki haiyoprimdiyiumiigiyim, ania? Niingaka. ² Kríma ini inkam wiirnan ywowim. Mi kríma siyiú biyieyim simiir bidi haiburgigim mi kríma wi ti siyiun siir swoki apmimin tani. Niingakiniingaka. ³ Mi tari kima bidiyar yinokninkinim, biiya kríma Kraís saíkar nitinakiugim mi sima krimiirin op bidiyar baptais haiginiuwim ya tariigina ini Kraís saíka naonamni haniin ywowa. ⁴ Sima krimiir bidi baptais haiginiuim mi ta sima baptais

haiginiua ya ini kraisa saika naoni haniin ywowa. Mi Adi Komii siir kirieya Jisis Kraisa siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi ti hiriinan siyiun nim krima iriipi hiriinan ie hirankar mi insiin idwokin. Mi ini omwaiyar mi waiyam mi krima wi siyi miiyik miiyikim simiirarar napi.

⁵Yio ini ti siir kirienan ywowin. Biya krima Kraisa saikar niki amasukikinim mi saika niki inkin aonam. Mi mhoyiya krima saikar namasukikini mi krima wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii siir hiriinan. ⁶Krime bidi yinokninkinim, krimiir biyan kwoin biyeyin yio bidi yaonamin paeyin hiiniya nirioninkinin siir, Jisis Kraisa saika. Siya dimusi bi naonamkin, siya minsi naokin, ti kwoin biyeyin krimiir nipiyaokiiyin dimin biye tiram, siirin wi Adi Komii siyar nwoki onkwobumbuninkinim. Mi hiriinanki niuwi, ti kwoin biyeyin krimiirin wi siya kiyopiyaokiinam tani siyu biye tiramin. Niingaka. ⁷Mi inkamin naonamiyin siir hiriinan nwowiyin inkamki mi ti siirin saeya bi swoki boinwokiypokaigiilkin swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka. ⁸Ihi, kaimwoka, krime Kraisa saika bidi yaonamim mi krime hiriayar naingwowi, ⁹Krime bidiyar yinokninkinim, iya Jisis Kraisa siya naonama mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwokiya ie hiranki siirin wi saeya swoki onkwobumbuninkin tani. Niingaki, niingakiinga ¹⁰Jisis Kraisa siya kwirkikwiruwa minam naokin dimin biyeyim iikam ima tirim simiirsi. Mi tariinanin siya ina nwowin mi Adi Komii siir dimin taeminim ta mi kwiruwa siya saiirar mirii digi iskiyin, ini siyar yanaakninkii haiginiuin. ¹¹Mi wim ti hiriinan kwoin iirar timi aingwo, wim kima ini naoni piunan ywowim kimiir biyan kwoin biyeyin yio bidi yaonamin mi siya wi kimiir swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka. Kima Kraisa Jisis saika bidi yamasukikinim mi krime omwai di waiyayokiyokiii, krime Adi Komii siirsiyar waiyaiyokiyokiii.

¹²Mi hiriinanki niuwi, kima ti dimin biyeyim simiirin kintimtinu. Mi kima ti dimin biyeyim kimiir kwoin ieya tiram naingwowiyim simiirin haimiisima kipi swoki kiwaki. ¹³Mi kima kimiir iga in minim dimin biye tiram kipi kiwaki. Niingaka. Mi kima kimiir piu irkaka, Adi Komii siirarar hauugi iski, siya siyar nwoki kigrairao irkakim mi krimiirin siyu miiyik tiramin wi siyar nwoki whinkinsis haiginiuwim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim, kimiir Adi Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi kima, kimiir piu irkaka siirarar hauugi iski. ¹⁴Kimiirin nu tiran dimin biyeyim sima kipi swoki ipiyaokii. Niingaka. Dimusi rani, kima siyu komii siir siyiun siir aowa nwo rani. Niingaka. Kima wi Adi Komii krimiir Wanin siir naingwoyimiyoaka saiir aowar nwoyokiyokiikaeyami inokiiinokin mi dimin biyeyim wi krimiir niyopakaiyu rani. Niingaka. friig.

Krime siyu miiyik imiir sibgu ap

¹⁵Mi krime pi dimu tiri, ha? Mi krime siyu komii siir haiburgi mi krime Adi Komii siir naingwoyimiyoaka saiir aowa nwowi mi krime

dimin biyieyim wi hiriiyar pi tiryokiyokiikaeyamin, aniya? Niingaki, niingaka! ¹⁶Kira ti dimin iir bidi yinokninkin kiinin. Mi iya kima inkam nwirniyam kiwakiiyim mii siya miriiyam mi kimiir kouwin pi kou siyar mi owi mi kima siirar timi wakaeyokna mirii mi kima dimin biyie imiiram kiwakii mi kimiir kouwin wi simar mi owi mi wim kima wi simiiramar mi mirii. Mi kima Adi Komii saika aru aru ha nwokii mi kima ha natisir whaowae kaiyiuwi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Mi Adi Komii siya ini kimiir kou nwowin mi kima wi siiram mirii mi siir whwonkam idain kima wi dimin whirki kimbu rani. Mi kima wi omwaiyar waiyayokiyokiikaeyami. ¹⁷Biiya kimiir kouwin dimin biyie imar nwokim. Mi tariinanin kima Adi Komii siirin boin wadie prasae kipi nwoki. Dimusi rani, ti dimin hiriinanin siyar digiuguskikim mi tariinanin kima yayim sima boinmimauuwim Jisis Kraiis siirim simiir wakaeyokna, simiir bidi wakaenonkworinuwim. ¹⁸Mi iya kima dimin biyie sair iinar niki owa mi Adi Komii siya kimiirin sairar nanmaiwarkainakin. Mi tariinanin kima ini siyu miyikin Adi Komii siirin dimin whirki kimbu karam nwowin, ini siir nwowim. ¹⁹Kara kimiiramini iki yai boskwonauwanin simiir boinam bi nitkin. Dimusi rani, kima Adi Komii siir digworaekwowim simiir bi ninomokninkin digim. Mi biiya kima niki kiwakiya mi kimiir iga ini hinda tinda iki okwokiya. Ti siyu biyie hiniinim sim tiram, hii nanae mi hii tauae mi iki siyu bibiyie nhir ikim. Mi ti hiriinan siyiuin, kima mi kiwakii mi kimiir iga iinim wi dimin miyik miyikim simiirar tiri.

²⁰Mi biiya kimiirin dimin biyie imar niyopakaiyiuwa mi wim kima rirmiya bi nwokim siyu miyikin siir aowa. Niingaka. ²¹Mi biiya ti digworaekwo biyie biyieyim kima niki tirakaiyiuwim mi tariinanin kima ini nididgak swoki amwoiim. Mi ti digworaekwo hiniinim sima kimiir bidi whinkinsis haiginiuwim, aniya? Niingaka. Yim ti hiriinan siyu bibiyieyim yim sima, kima kigugu iuguskiyanin. ²²Mi iya dimin biyieyim sima kimiir kou nwowa mi tariinanin kimiirin Adi Komii siyar nanmaiwarkainakim. Mi ini mi owin, kima siir aowa mi owim. Mi hiriinan ha mi owi, kima wi saikar nongwomamair aekiyami iinokiniinokin. ²³Mi kima dimin biyieyim simiiram kiwakii, siyu biyie kima tiram mi mhoiia kima wi dimu dimin haii, ha? Tiriiginim, yim kimiir swoki onkwobumbuninkin iuguskii, Adi Komii siya ti inigak nwoyokiyokiiya sairin hindara priihauugikin iikamim yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiyim mi saika nitinakiuwim. Iriig.

Mhii wini siyugin

7 ¹Ti akamim, kima siyiupai siyiupaiyim bidiyar yinokninkin digim. Mi ti yayim kara mi boinmimauuwim kima simiirin bidi mi

inokninkinim. Mi iikam kimiir kouwin ini siyu komii siyar yowiskiyin mi siya kimiirin wi nokpaokii rani. Niingaka. Wi kimar naobudgi. ²Kara boiniyio yai kwira pi kimiir boini siyu komiiyin yio hiniina boinkin, iiya wig saiir kamin omwaiyar niki waiyaeiwin mi saeya siyakar dwo. Mi iiya siya naonami mi ti siyu komii siir siyuin saiirin wi siya nikidu rani. Niingaka. ³Mi saiir kamin ha niki owi mi saeya inkam nwirni piu ha nini owouwi mi siyu komii siya ha boinkin, ta wig hiriinana ya kam nwiruwani wig rani. Niingaka. Mi iiya saiir kam ieya naonami mi saeya kam nwirni piu ha nini owouwi yio ti hiriinan siyuin yio yai karamaeka. ⁴Ti kariir akamim wim kima ini siyu hiriinanin kara nikri boinin ini siir hiriinan ywowin. Wim kima Krai saika namasukikinin mi ini paeyin hiiniya nirioninkinin siya naonamin ini saika yinkin aonamnan ywowim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim mi ti siyu komii siir siyuin wi kimiir haiginikou rani. Mi wim kima ini Adi Komii siir yowim yipikin Jisis Krai siir hidninsiin idwowin ie hirankin. Mi wi hiriinan saiirsiyar mirii siir mii miyik miyikim. ⁵Biiya krma, krimiir kwoin imiirar napkim mi ti siyu komiiyin dimin taeminim sim nikiduwim mi krimiir kwoin iirin siyar swoki kiyainamkin, siyu bibiye tiramin. Mi mhoiia ti siyu biyeyin krma tirin, krimiirin wi siyar swoki onkwobumbuninkin haiginiuwu mi krma wa kigugu iuguskii. ⁶Mi iiya krimiir kouwin ti siyu komii ieya nwowa mi krimiirin Adi Komii siyar ini anmaiwarkainaki. Mi krma hiriinana nwokiswo mi krma wi naoni piunan pi ywowin ti siyu komii siirsiyin. Mi ta Adi Komii siiram krma miriia, ya krma miriia biyan siyu komii siir yai aeya boinkiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka. Krma Adi Komii siiramin siyu winin siir mirii siir naeyiu ieya boinkiyin. Iriig.

Dimin biye saeya nonkwobumbuninkin haiginiugin

⁷Mi krma pi paniin paniina boini, ha? Mi krma wi hiniina boini, siyu komiiyin, yio ini biyeki biye ywowin, iye? Niingaka. Mi siyu komii siya krimiir niisiimauu karamkiswo diminim siyu bibiye tiriyim simiirin mi krma wi paniina pi yinokninkinin, piki hiniin dimin ikim siyu biye tiriyim mi piki hiniin siyu ikin, siyu miyik tiriyin, ha? Mi siyu komii siya krimiirin hiniina boinkikiswo, kima inkam nwirni diminam kipi kigmair mi krma wi paniina pi yinokninkinin. Ti diminin, siya dimin biyeki niuwu, ha? Krimiirin siyu komii siyar niisiimauugin. ⁸Mi iiya siyu Komii siya ti hiriinan digworaekwowim simiir nikiduwiyim, yim tiriiginim yi krimiir niisiimauugin piki hiniin dimin ikin siyu biye tiriyin mi ti siyu biye hiriinanin. Kariir kwoinin, pi hindara nikwokwowi, diminpai diminpaiyim simiiram kigmairim. Mi siyu komii siya nwo karamkiswo mi kara wi ha di ninokninkini, tiriiginin yio dimin biyekin. Niingaka. ⁹Biiya karar nwowa kara ti siyu

komiiyin siir haimiisima bi swoki inokninkin miminkin. Niingaka. Mi kara siyu komii siir siyu iir paniinsi yinokninkinsi mi mhohiya siyu komiiyin ha nimbiniyin mi karar wakaeyin mi ti nuan dimin biye biyeyim, kariir kwoinin ini simiiramar ikwokwonamin mi ini ti dimin biyeyim ini simiiramar kigmairnamim. Mi kara ina ninokninkinin kara siyu biye bidi tirin mi kara wi kapi naowi. ¹⁰Kima bidi yinokninkinim ti siyu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin, yio tiriiginin siya minam naingwokin wadie krime nwowam. Mi krimiir whinkinsiis haiginiuwim yio tiriiginin, yio kariir niisiimauugin, kara inkam paii rani, kara dimin biye tirikin mi kara wi kapi naowi. ¹¹Kariirin ti siyu komii ieya nikpitmaigin siyu biye tiramin mi ta dimin biyeya kariirin wi saeyar boinmauugiyu aowi.

¹²Krime ina ninokninkinim ti siyu komii siir yayim, yim dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadiekinar ywowim. Yim Adi Komii siyar hauugikim. ¹³Mi hiriinankiswo ti siyu miyikin kariirin wi siya boinmauugiyu aowi, aniya? Niingaka. Dimin biye saeya tirkin mi kara siyu biye saiir siyiumwokisiyiumwoim wi siir nwoki sibgu inokninkinim. Iriig.

Krimiirin dimin biye saeya nonkwoniinwomwiirninkinkin.

¹⁴Krime bidi yinokninkinim siyu komii iirin Adi Komii siir naeyiu ieya hauugin Moses siirin, siya winkyam. Mi hiriinanki niuwi mi ti siyu komiiyin wi dimin whirki kimbu rani. Adi Komii siir hiriinan mi an tari ini inkamin hindara sipimiyokaeyamiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kariir kouwin ini dimin biye saeya ywowin mi kara wi ti siyu imiir nap rani. Niingaka. ¹⁵Kara bi ninokninkinkin ti siyu hiriinanin kara tirin. Mi ti dimin miyikim kara tiram naingwowim mi kara pi tir tani. Niingaka. Kaimwoka, ti siyu biyeyim kara tiram naingwo karamae nwowiyim, kara simiirin pa tiri. ¹⁶Mi iya siyuiin kara tiram naingwo karamae nwowiyin, kara siir tiriim, yio tiriiginin siyu komii siya kariirin siyu wadiekiwadie iirar niisiimauugin ¹⁷Mi tariinanin kara ini haini yinokninkinkiyin ti hiriinan siyuiin karar bi tirkin. Niingaka. Yio dimin biyeya kariir kwoinawu nwokaiya saeya nipiyaokiigin ti siyu iir tiram. ¹⁸Kara bidi yinokninkinkiyin, ti kariir kwoinin, kariirin wi siya nikpitmai rani, siyu miyik tiramin. Niingaka. Kariir kwoinin siyu miyik tiramin ina naingwowin mi kara hiriinan tirim wi dig nwo rani. ¹⁹Kaimwoka, siyu miyikin kara tiram naingwowiyin, kara siir tirim pi dig nwo rani. Mi siyu biyeyin kara tiram naingwo karamae nwowiyin mi kara siirin pa tiri. ²⁰Ti siyu biyeyin kara tiram naingwo karam nwowiyin mi kara siirin pa tiri. Yio tiriiginin karar bi tirkin. Niingaka. Dimin biyeya kariir kwoinawu nwokaiya, kariirin saeya hopmimin tirkin. ²¹Kara bidi kigin, ti hiriinan siyuiin ini kariir tir nwowin. Kara siyu

miiyik tiramin ina naingwowin mi ti dimin biyieya kariir kwoinau nwokaiya saeya kariirin kinirkin tani. Niingaka. ²²Kaimwoka, kariir kwoinin Adi Komii siir siyu miiyik iiramin, ini maigimaigra nwowin. ²³Kara bidi yinokninkinin, ti kariir kwoinau nwokaiyin siyuin yio ini sa ywowin yio Adi Komii siir siyu miiyikin io saika nwowikin. Mi Kariirin pi sowar ninki ankii. Mi ti siyu biyieyin kariir kou nwowin kariirin pi siyar kiyipsibgi haiginiuwi. ²⁴Kara inkam paii rani mi kariir kwoinin whwokwoka bi nwowikin mi kara maigimaigra bi nwowikin kariir piua ini paenan yiiwhirida. Mi kariirin wi nhinga kinsis haiginiuwi ti kwoinin kariir nikpitmaiyyin, siyu biye tiram siirsiyin, ha? ²⁵Kara Adi Komii krimiir Wanin siir boin maigimaigraei Jisis Krai siirin krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin, kariir nanmaiwarkainaim, siya kariirin minam nanmaiwarkainakin, ti kwoin biyieyin kariir kwoinau nwokaiyin siir huiikmaigiyim. Mi kariir kwoin komiiyin Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim tiri. Mi ii nhirim ti dimin biyieyim kariir kwoinau nwokaiyim, kariirin pi siyar mi ikpitmai ti nuan digworaekwowim simiir tiram. Iriig.

Krais siya haiyoprimdiyumiiigikim krimiir dimin biyieyim.

Mi krimiirin Adi Komii siir naeyiun siyar swoki hauu.

8 ¹Mi ta sairsika iikamim yipiki Jisis Krai saika namasukikinim, yim wi yaigak wara nwo rani mi wi nonkwobumbuninkin tani, dimin biyieyim krime tirim simiirsiyin. Niingaka. ²Dimusi rani, kara tariinanin Krai Jisis siirgin, kariirin dimin biyieyim mi naoni siyu ikin, siir hiranki siya nanmaiwarkainakin. Mi tariinanin kara ti siyu hiriinanaim simiir swoki o rani. Niingaka. Kariirin Adi Komii siir naeyiun siya bidi hauuwun siyu miiyikin mi kwoin budin omwai waiya yokiyokiiyyin siirin. ³Mi ti krimiir kwoin biye hiriinanin, Adi Komii siir siyu komiiyin krimiirin wi iikam miiyik siya nokwo haiginiu rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya siir yinisim iir asi nikropkikin nua tiriirin. Mi siya ini krimiir hiriinanar yauuni oniyin, krimiir dimin biye biyieyim simiir haiyoprimdiyumiiigiyam Adi Komii sasar nonkwobumbuninkinakin ta siya naonama mi ini ta saeyar yokworipukimaigiya dimin biye sair kirie aiirin. ⁴Mi siya hiriinan minsi tirkin, yipiki iikamkim krimiir kwoin biye iir nap karam nwowim mi krime wi Adi Komii siir naeyiun siir kwoin iirarar nwoki apim. Mi krime hiriinan tiri mi krime wi kirie kakar nwowi siyu komii siir yai imiisiyin. ⁵Mi iikamim kwoin biye siir kwoin iir napiyokiyokiiyyim mi simiirin ini ti kwoin biye ieyar kigirkakin. Mi iikamim Adi Komii siir naeyiun siir yai aiir wakaeyokna apiyokiyokiiyyim yim simiirin wi Adi Komii siir naeyi ieyar kigirkak iskiyin. ⁶Mi iikamim bidinan siyu biye iiram naingwokwowiyim siir napam mi yim ti iikam hiriinanaim, yim wa

naonami. Mi iikamim simiir kwoinim Adi Komii siir naeyiuin, siir siyiu iiram naingwokwo nanaeyin mi yio wi omwaiyar waiyayokiyokiii. Mi siya wi iripar nongwomamair aekiyami Adi Komii saikan. ⁷Mi iikamim bidinan siyiu biyeyin siya kigirkakiyim yim ti hiriinan iikamim sima io Adi Komii saika nwoyokiyokiiyim. Yim sima Adi Komii siir siyiu iir napim pi boriisopi. Mi sima kiriekaki waeyo siir siyiu iir paniinsi yapsi. ⁸Mi ti hiriinan iikamim simiir biyan kwoin biye iirar napiyim mi Adi Komii siya wi simiiram maigimaiga rani. Niingaka.

⁹Mi iikam kima tariinanin biyan kwoin biyeyin siir nwo rani. Niingaka. Tariinanin kima ini Adi Komii siir naeyiuin kimiir kwoinaw nwoyaiyin, ini siir kwoin iir napim. Yio tiriiginin simiir kwoinin ini haniin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi yipikin Jisis Krais siir naeyiugin nwo karam nwowin, siir kwoinawin yio ti hiriinan inkamin yio siir tani. ¹⁰Mi Jisis Krais siya kimika nwowi mi kima saika namasukikini mi kimiir piua saeya wa naoki windi. Adam siir dimin biyeyim simiirsi mi kimiir kwoin budin yio wi omwaiyar waiyayokiyokiii, iya Adi Komii siya kimiir dapikiuwi, siir whwonkam idain dimin whirki kimbu kamaeyin. ¹¹Biya Jisis Krais siya naonama siirin Adi Komii siir naeyiuin siyar swoki hidninsiin idwoki ie hirankin. Mi siir naeyiuin kimiir kwoinbudnau kwirii idwokaii mi kimiir piua ha naonami mi kimiir kwoinbud iirin wi siir naeyiu ieyar nwowaiyaginuwi omwai waiyayokiyokiiyamin.

¹²Ti nomiiyauwim krma diminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinmimauuwim siyiu miyikim simiir sibgu wakaeyokna ap. Krma iki siyiu biyeyim krimiir kwoinaw nwoyaiyim simiir kipi nap. Yim tiriiginim krma simiirin digumii haimriiyugi. Yio ini diminin krma priihaiyin mi ini siir niyopkiyiuni hiniin ywowin. ¹³Mi kima kimiir kwoin biyeyin siir napi mi kima wi kimbi naokaowi. Mi kima Adi Komii saika wi aru aru nwokiyami mi Adi Komii siir naeyiuin siya wi digar nwowi, kimiir whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir dimin biyeyim kimiir kwoinaw nwoyaiyim, wi siya haiyoprimdiyumiigi. Mi kima wi omwai Adi Komii saikar nwoki waiyayokiyokiiyim. ¹⁴Mi iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin siir kigninkinkii, simiir mhii kwoinaw kwirii idwokaiyam mi ti hiriinan iikamim yim wi Adi Komii siir yinisisim kiin nwowi. ¹⁵Mi Adi Komii siir naeyiuin yipikin, krimiiram nikropkiyin, krimiir mhii kwoinaw, kwirii idwokaiyam. Siya ta mhoiya Adi Komii siya nonkwobumbuninkini, krimiirin sair boinididam bi nitkin. Niingaka. Siya krimiirin siir yinisisimnan nauuni diriraerarnikin siir kirieya krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krma Adi Komii siiramin wi hiniina nwoki ikuuwim, Adyo! Adyo! ¹⁶Adi Komii siir naeyiuin siyar hiurworwokaii krimiir kwoin iirin. Mi krma pi hirii hiriyar naingwokwo kripkaii, krma siir yinisisimkim. ¹⁷Mi krma Adi Komii siir yinisisim nwowi mi digworaekwo miyik miyikim, siya nimbinim krimiiram siya wi krimiir

warar mi inkin sioitkin haiginiuw. Mi ti digworaekwowim siya hauuwim Jisis Krai siir yim wi krimiir warar mi inkin hauuw. Mi iikamim krimiir nonkwobuninkinam tiri, Krai siir nonkwobumbuninkinam sima tira saiir hiriinan. Mi Krai siya mi krime, krime wi dimin miyikmiyik imiirar haii. Mi krimiirin wi siya hainan prapasi. Iriig.

Mhoiia krime wi dimin miyik miyik imiir haii. Mi krimiirin wi Adi Komii siya hainan prapasi.

¹⁸ Kaimwokikaimwoka. Krime bidi yinokninkinim mi krime ha bidi mi hidgiyim, mhoiia Adi Komii siya krimiirin wi dimin miyik miyik imiir niisiimauuw. Mi ti tariinan sima nonkwobumbuninkin haiginiuwim krimiir, ya dimin komii rani. ¹⁹ Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim ini hindara nikwokwowim. Sima minam nikwokwowi, Adi Komii siya, siir digworaekwo whiekakim, simiir niisiimauuwim yipikin siir yinisimin siir. ²⁰ Digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima miyiknan nwo rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar tirbugikin. Sima, sima bi nwokim, hiriinanin. Niingaka. Adi Komii siyar tirkiyin mi sima ini hiriyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siya minam naingwowi iikamim sima nonkworinukripkaiyim simiir naingwo tibmii aiirin. ²¹ Adi Komii siyar boinkikim, digworaekwo whiekakim biye nwowamin. Digworaekwo sima, sima bi tirbunakim, biye nwowamin. Niingaka. Krime hiriyar naingwowi, ti digworaekwowim ti biye nwokiyamim mhoiia simiirin, wi Adi Komii siyar swoki grabi. Mi ti nuan digworaekwo biye biyeyim wi simiir nonkwo rani. Mi mhoiia simiirin mi Adi Komii siir yinisim ikin, krimiirin wi dimin whirkin kimbu rani. Niingaka. ²² Krime ina ninokninkinim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima ha mi kimpipisuwikim, wiga yinisim naokainaeiya saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim, hiriyar ninouninkiyim mi tariinanin ini hiriyar mi inouninki kripkaiyim. ²³ Mi ti digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim sima, sima rani. Niingaka. Nim krime iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiuin siir bidiyar mi haiyin, dimin biyanin Adi Komii siya priihauwin krimiir siir hiriinan. Mi nim krime iriipi hiriinan ina mi inouninkiyim. Mi krime Adi Komii siirima nwowi, iya siya krimiir diriraerarki, siir yinisim nwowam mi krime wi rirmiia nwokii mi krimiir piua wi dimin whirki kimbu rani. Niingaka. ²⁴ Mi ta krimiir nanmaiwarkaina ya krimiir naingwo tibmii aeyar nanmaiwarkainaka. Mi ta naingwo tibmiiya ya hiniinga, krime hinda niki kaowi dimin taeminim mhoiia nimbiniyanim krime niki hai karamae nwowim simiiram. Mi inkamin dimin nasae haigiiyin, yio siya dimin whiram bi swoki naingwowikin. Niingaka. ²⁵ Mi diminin krime kig karamae nwowiyin krime siir haiyamin, hindara kao.

²⁶ Mi ti hiriinan siyiuin iya kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saeya kirie nwo karam nwowi mi Adi Komii siir naeyiuin pa niti mi krimiirin pi siya nini kinsiis haiginiuni. Mi iya krma nhwo dimin whiram kwisboiniyim, Adi Komii siiram, krma ninokninkin tani siya pi paniin paniina namisi tiri. Mi iki kwoin ara krma pio, boiniyim krimiirin pi Adi Komii siir naeyiu ieyar hiurworwokai iskii, Adi Komii siirin. ²⁷ Adi Komii siya inkami kwoin kigikin mi siya ina ninokninkin dimin siir naeyiu ieya tiriya krimiir kwoinaw. Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiiramin pi siyar sriinanae iskii Adi Komii siiramin mi sowa pi kwoin whiruwar nwokii.

²⁸ Krma bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim krimiir nimbiniyim simiirin pi Adi Komii siyar niinikiriimdiyu haiginkii miyik nimbiamim. Yipikin siiram naingwokwonanaeyim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi yipikin krimiir nimbingii, dimin taeminim siya naingwowim simiir tiram mi krma siir kwoin iirar timi wakaeyokna ap. ²⁹ Iikamim Adi Komii siya nimbiniim siir iikam nwowam krma ini siir yinisimin Jisis Krais ini siir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiuin siya iikam krimiir yaowae adnan asi nwowi. ³⁰ Mi iikamim siya nimbiniim mi ninokninkinim, mhoyiya siir siyu iir sibgu api mi siya wi krimiiram nikiunaei siir siyu iir napim. Mi nim krma siya nikiugiyyim siir wakaeyokna apam mi krma siir whwonkam idain wi rirmiiyar nwowi mi nim krma wi siir yinisimnanar nwowi. Iriig

Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir haiburgig rani.

³¹ Mi hiriinankiniuwi, Adi Komii siya krimiirsi nwowi mi iikam nhirim io krimaka nwowi sima wi digidiga nwowi krimiir niyopakaiyiuim, aniya? Niingaka. ³² Mi siya siir yinisimin siirin krimiiram nikropkiyim bi kisisiirgin. Niingaka. Siya ini siirar mi ikropkiyin krimiir nanmaiworkainaim mi takana ya mii komiiga siya digworaekwowim krimiir hauuwim tariinanin siir yinisimin wi dig nwo rani, niingaka siya wa hauuwi siir priihauugiyin krimiir siir hiriinan. ³³ Mi hiriinanki niuwi krimiirin wi nhinga boin hiuriyiuwi yipikin Adi Komii siya nimbiniim siir yinisim nwowamin, ha? Mi wi digar nwowi, nwirki hiriinan tirim, ha? Niingaka. Krimiirin Adi Komii siya boinkikin, dimin whirki kimbu karamaeyin. ³⁴ Mi krimiirin wi nhinga boini hiniin, krma dimin biyie tiri iikamkim mi krma wi maeyauwa paeki niuwiya wi saiir nami, ha? Wi Jisis Krais siya tir tani hiriinanin. Niingaka. Siya bidi yaowin. Mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankar mi tariinanin siya ini Adi Komii siir ina iinig miya nidwowin, maeyauwa inkam inig komiigakim sima nidwowiya saiir. Mi siya Adi Komii siiramin ini siir yinisimim krimiiram kwisboinin. ³⁵ Mi krimiirin Krais siir naingwobumbuwa saiir hirankin wi nhinga nispakii haii? Mi iya hiki

krimiirim niti mi krimiir piuim kimpipisuwi mi inkam nwirki krimiir diriraerar bumbuwi mi iya krime mhiigi mi aowi mi yuiis minam mi whaowaei mi iya yaiigi krimiir mi imbiyami mi krimiir nisomaowam tiri mi ti hiriinan digworaekwowim krimiirin Krai siir naingwokwowa saiir hiranki wi sima namisi ispakii hai, ha? Niingaka. ³⁶Kaimwoka, ti hiriinan digworaekwowim krimiirin ha nimbiyamikim yaiyim Yokwo Komii saeya boinim simiir hiriinan,

krime kiriir iikam bidi yowowim. Mi iinokiinokin sima krimiir ninkin aeyokiyok isomsom aokaowama tirikim. Mi sima krimiirin ini sibsibim sima nisomsom aokaowiyim ini simiir hiriinan kigim. ³⁷Mi ti digworaekwowim simiir kipi naingwo, yim dimin komii rani, Krai siya krimiirsi naingwokwonanaeikin. Mi iinokiinokin krimiirin simiir bii nwowamin Krai siya whindiraerar haiginiuwikin. ³⁸Ihi, kara ina naingwo tibmii kiinin krimiirin Adi Komii siir naingwokwowa saiir hirankin wi dimin whirki swoki ispakii hai rani. Niingaka. Mi naonami mi tari saeya, aniya? Mi tari irkak piu nwowiya saeya, aniya? Mi tari paekwosim sima, aniya? Mi tari nu tiran biyan kamim sima, ha? Mi tari digworaekwowim ti tariinan nwowim sima, aniya? Mi tari digworaekwowim mhoiia nimbiniyanim sima, aniya? Mi tari kiriepai kiriepai komii komiiyim sima? ³⁹Mi tari digworaekwowim kou nwowim sima, aniya? Mi tari digworaekwowim nu aoki aowanim sima, aniya? Mi tari iki digworaekwo nhirim sima? Mi ti hiriinan digworaekwo whiekakim sima nispakii haiyim Adi Komii siir naingwokwowa saiir hiranki wi dig nwo rani. Niingaka. Krime ta naingwokwowa krimiir Yaowaeyin Krai Jisi siir hiranki haiga. Iriig.

**Pol siya hik naingwoyimi yok prasae bi haigin
Isrel simiir iikamim simiirsiyin.**

9 ¹Kara Krai siir inkamkin mi kara yaimwo imiirar boini, kara kimiirin niksisae yai boin tani. Adi Komii siir naeyiun kariirin siyar hiurworwokai haiginiuwi mi ti yaiyim kara boinmimauiim ti digworaekwo simiirim yim yaimwo imairgim. ²Kariir mhi kwoinim iinokiinokin Isrel simiir iikamim simiirsiyin nap ouu prasae bi kinikin. ³Mi kara siyu kakiswo, kara ha naingwowi Krai siya kariirin wi digiumii pi haimriiyugigin mi kariir igsopa wi siyar pi yokwokairiinain mi simiirin wi ta sailrsiyar pi yanmaiwarkainain mi kima kariir nomiiyauim mi kariir piugin aka, kima wi Krai siir nwoki wakaeyokna apim. ⁴Ti Isrelmi iikamim, Adi Komii krimiir Wanin siya kimiir bidi yimbingiyin, siir yinisisim nwowam mi dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim kima bidi kigim. Mi siya siir siyu komiiyin siir siyuim kimiirar mi hauugin, siir wakaeyokna apamin. Mi kima bidiyar yinokninkinim siyuin siir inig iir sibgu hainaniyin Adi Komii siya bidi

whinkinsiis haiginiuwini mi wi siya mi nanmaiwarkainaei. ⁵Mi bidi bidinan inkam komii komiiyim inigakim, kimiir yidiwi wanwiyaeyim, wim kima simiir yiiniekim, iia siya nua tirii nitin mi siya ini nuan iikamim krimiir hiriinanar yauuni oniyin. Mi digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkak iskiyim. Mi krime iinokiinokin Adi Komii siir inig iir hainan iski.

⁶Kara ha bi boinkin digworaekwo whiekakim biiya Adi Komii siya nimbiniyim, kimiiram wi tir tani. Niingaka. Mi Isrel kimiir iikam whiekakim Adi Komii siya hiriyar bi nimbin swokim siir isid kina nwowamin. Niingaka. ⁷Whiekakim Ebrahim siir yiiniekina rani. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim Adi Komii siya Ebrahim siirin hiniina boinkikin, isidin Aisakni isidin siir hiranki nitim yim sima kimiir isidin, yipikin wi kara hauwi, kariir digworaekwo whiekakim simiir mi iki nhirim yim wi niinga nwowi. ⁸Ta yaiya saiir yaimwokiyaime wowa ya hiniinga, Ebrahim siir isidin siir yinieyim, yim Adi Komii siir isid rani. Niingaka. Mi yinisimin Adi Komii siya nimbinin Ebrahim siirgisiir nhekar nwowam siir isidin sima simaigim Ebrahim siirgisiir yinisimim. ⁹Mi Adi Komii siya Ebrahim siirin hiniina yimbingi, mhoiia kiriir wiga Sera saeya wi yinpiugak sapi nwowi mi saeya wi yinisim yinkamiyin naokainaei.

¹⁰Mi ta sasa rani. Niingaka. Rebeka saiir yinisim yinkamiyin nwiso yo iriipi hiriinan ad nwiruwaniyar yinisimko. Krimiir brougae waibiyeyin Aisak siirgo. ¹¹Mi yinisim itmwoyino niki aokaina karamaeyar niki owo, Rebeka saiir mhiinau hirar niki okaiyo mi sowa dimin biye mi dimin wadie ha bi tirko. ¹²Mi Adi Komii siya Rebeka saiir boin, kiriir yinisim yaowaeyin yio wi nomousimin siir aowa nwowi mi siya wi siiram mirii. Tiriiginin yio krimiir niisiimauugin, Adi Komii siya siir kwoinkar nokmwini okwowikin inkamin siir yinisim nwowamin. Mi siyiui inkamki tiriya yio siir kwoin iir bi nikpitmaigin. Niingaka. ¹³Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir kwoin komiiyin Jepok siiram nwokin mi siirin kara yimbin siya kariir yinisim nwowim. Mi kara Iso siiram bi naingwokin mi siirin kara yikropki niimaua.

¹⁴Mi krime wi paniina boini? Mi tarii Adi Komii siya siyiu miyik bi tirkin krime hiriinanar ti boin, aniya? Niingaka, niingakiinga! ¹⁵Adi Komii siya Moses siir boinki, yio kariirar kwoinkin, kara inkam nwirni mi aingwoyimiyo mi siirin ha whinkinsiis haiginiuwini. Yio kariirar kwoinkin, kara iikam imiir mi whinkinsiis haiginiuwini. ¹⁶Yio hiniingin, ti dimin hiriinanin, yio inkami kwoinki bi nwowikin miya siya miriia mi siyiu miyikin siya napin siirsi. Niingaka. Yio Adi Komii siir naingwoyimiyo sairar diminkin, iikam imiir nikiunamin. ¹⁷Yokwo Komii saeya hiniina boinka Pero siirin nu Isip hiran inkam komiiyin nu kirgiraowiyin, kara kiriirin nu kirgiraowan inkam komii asi nokmwini

okwo haiginiugin mi ti hiriinan siirsi nokmwini okwo haiginiugin, sima kariir kirie aiir kigim. Mi kariir inigin omom omomin wi siir nwoki haigin idwokiyim. ¹⁸Krima dinokninkin Adi Komii siya inkam nwirni mi aingwoyimiyo yio siirar kwoinkin mi siya inkam nwirni mi okmwini antamiyiryi, yio siirar kwoinkin siya siirin wi hiriyar mi okmwini antamiyiryi. Iriig.

**Adi Komii siya nonkwobumbuninkin haiginiuwa
mi siya whinkinsiis haiginiuwa sowa.**

¹⁹Mi kimiir nwirkin kariirin hiniina boini mi ta yaiya saeya kaimwokiniwi mi Adi Komii siya hiniina dimusi boinkin inkamin dimin biye diriraerarin siirin, ha? Mi yipikin siir kwoin iir niriyiu boinanin, ha? Inkam nwir karamaeka. Niingaka. ²⁰Mi yipiki inkamkin, Adi Komii siir yai aiir niriyiu boinanin, ha? Mi hau saeya inkamin saiir nonkwokwoin siirin wi ha boini, kira kariirin hiriinan dimusi nonkwokwokin, ha? ²¹Mi inkamin hau nonkwokwowyin, siya nu haimiyin pa hai mi siirin hauwo pi kwisa nonkwokwowi, kwira pi wadie sibgu nonkwokwowi mi ta wadie sibgu nonkwokwowa ya dimin miyik tiranka. Mi aka sibgu nonkwokwo karam nwowa, ya iki dimin biye biyeyim sim tiranka. Yio ti hiriinan siya mi onkwokwowi, yio siirar kwoinkin.

²²Mi Adi Komii siya wi iriipa hiriinanar mi tiri. Yio siirar kwoinkin, siir io aiir kinwakiigi, yipiki siya nimbinim, iikam biyeyim simiir nonkwobumbuninkinam. Mi siya hiriinan minam tirkin, siir kirie aiir niisimauugin iikam krimiirin mi siya krimiirin wi aisiima niki onkwobumbuninkin tani. Niingaka. ²³Mi yio siya iriipi hiriinan siir kirie komiia mi siir dimin miyik miyikim simiir mi iisimauugin iikam imiirin. Mi siir naingwoyimyoka krimiirsi nwowa, krimiirin saeyar nimbikingin mi iripa saeyar ninkiamasu haiginiugin, ti dimin miyik miyik siirim krimar nonkwokwo haiyam. Mi siya krimiirin maigimaiga asi nwowaiginiugin. ²⁴Mi siya krimiir nhirmi bi nimbikingin, ti dimin miyik miyik imiir haiyamin. Niingaka. Mi Juda iikam krima mi Juda iikam tani ikim, krima whiekakarin ti siir dimin miyik miyik imiirin wi hiriyar haiswowi. ²⁵Mi yayim Adi Komii siya boinkiyim Hosai siir siya hiniina winboinkikin,

iikamim biya kariir iikam nwo karam nwowim, mhoiia sima wi kariir iikam nwowi. Mi iikamim nu whiranki nitim, kara naingwobuna karam nwowim, mhoiia kara simiiram wa naingwobunaei. ²⁶Mi yai kwira Hosai siir yokwo aiir nwowa hiniina boinka, mhoiia Juda iikamim wi sima boini, nu whiran iikamim simiir, wim kima Adi Komii siir iikam tani. Mi ti nu whiran iikamim mhoiia ti Adi Komiiyin kwoin budin omwai

waiyayokiyokiin, simiirin wi kara nimbingi kariir iikam nwowam.

²⁷Mi profet Aisaia siya Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii aiirin hiniina winboinkikin Isrel simiir iikamim simiir nu hiranim, mhoiia Isrel simiir iikamim simiir yinileyim sima niyiowi, wi yab siiyinan nwowi. Mi Adi Komii siya ti iikam imiir wi hoimgak nanmaiwarkainanaowid rani. ²⁸Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya yai wi hirihiirii boin tani, ti iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir nonkwobumbuninkinamin. Niingaka. Siya wi simiiram nwo rani. ²⁹Biiya Aisaia siya hiniina winboinkikin mi Adi Komiiyin ninomor kouan sauan kamim simiir kigirkakiyin siya Isrel krimiir iikamim simiirin nhirmi nokmwini onaowid karamae nwowi, krime wi hindara kigugu iuguskii. Mi nim wi om whiso Sodom Gomora so hiniin tiri. Iriig.

Adi Komii siir yaiya Isrel simiirin saeya whinkinsiis haiginiugin.

³⁰Mi krime wi paniina boini, ha? Krime wi hiniina boini, iikamim Juda iikam tani sima kwoin karamaekim miinan miriiyim Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowim. Niingaka. Sima naingwo tibmiiya Adi Komii siya simiirin sairsiyar nikuiwi dimin whirki kimbu karamaeyin. ³¹Isrel simiir iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim, siir iikam nwowam, yim miinan siyu komii siir siyu iir napam mirii. Adi Komii siya wi simiir nwoki ikuim dimin whirki kimbu karamae iikam mi sima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siya wi digiumii simiir haimriiyugi. Siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae iikam nikui rani. Niingaka. ³²Dimusika minsika, sima siir yai aiir bi naingwo tibmiigim, sima miinan minam mirii miinan simar priimirii haiyim. Mi Adi Komii siya simiirin digiumii asi haimriiyugin mi siya simiirin dimin whirki kimbu karamae paniinsi yikiusi. Sima Kraisiiram bi naingwokim mi sima siir bi mi wakaeyoknakim. Mi sima ini inkamin siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin, ini siir hiriinan ywowin. ³³Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, kima waka, kara Adi Komii kin mi inkam nwirin wi kara nokmwini ohaiginiuiwi siya kirieni haniin om Saion hir. Mi iikamim yipiki naingwo tibmii karamae nwowim, simiirin wi siya nonkwobumbuninkini. Mi sima wi inkamin siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin wi siir hiriinan nwowi. Mi yipiki siir yai aiirim naingwo tibmiiyim sima wi maigimaigra siiram nwowi mi simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuiwi. Iriig.

Isrel sima Adi Komii siir siyu miyik iir bi napkim.

10 ¹Ti akamim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkinaei. Isrel simiir iikamim

digiumii siyiu biyieyım sima tirin siir haimriiyugigim simiirin wi Adi Komii siya swoki anmaiwarkainaei mi kara iinokiinokin Adi Komii siiramin saiirar kwisboinikin. ²Kara simiir bidi yinokninkinin mi kara kimiir asi boininkiigikin, sima ini Adi Komii siir siyiu iir napama miininkinkripkaiyim. Mi sima ninokninkin miyik karamaeka dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima napam. ³Mi sima pi whaowaekim dimin taeminim, Adi siya diriraerarkiyim simiir. Mi Adi Komii siya wi krimiir nwoki ikiuwim dimin whirki kimbu karamae iikam. Mi sima simiir siyiu iirar napkim. Mi miinan simamar miriinakim. Mi sima Adi Komii siir aowa bi nwokim. Mi Adi Komii siya simiirin dimin whirki kimbukaram painiinsi yikiusi. ⁴Mi iiya Krais siya nita, siyiu komii siirin, ini inkam igsop nokwokairinani hainiin ikin ini siyar yauni okwokairinaniyin. Mi tiriiginin yio ina digiyin. Mi yipiki Krais siir yai airam naingwo tibmiiyim simiirin wi Adi Komii siya nikiuwi dimin whirki kimbu karamae.

Nanmaiwarkaina ya omkak krimiirairga

⁵Mi Moses siya winboinkiya yaiya siyiu komii siira, iikamim simiiramin, siya min winboinkikin, iikamim siir sibgu apim. Mi Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam hiriinansi nikiuwim. Mi yipiki siyiu komii siir siyiu iir sibgu naingwo tibmiiyim, mhoiyya sima wi omwaiyar waiyayokiyokiii Adi Komii saikain. ⁶Yio hiniingin, Moses siya hiniina winboinkikin, iikamim sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae paniina nwowi. Mi siyiuin Krais siir yai airam naingwo tibmiiyin sasaargin siyiuin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki kimbu karam yo. Mi ta yaiya ya hiniina boinkika, kima hiniina kipi naingwo ninomor koua hiriirin wi nhinga nami Krais siir nikiunakiyamin krimiiram? Jisis Krais siya bidiyar yiuuniyin. ⁷Mi Krima hiniina kipi mi boin, iikamim naokaowim simiir oma hiriirin wi nhinga niuunainami Krais siir nauuni ikiunakiyamin krimiiramin Jisis Krais siya bidi yinsiin idwonamin ninomor hirankin. ⁸Adi Komii Komii siir yaiya hiniina boinkika. Adi siir yaiya ini kimiir kingiingikingiin waraurar nwowa. Mi saeya kimiir mhi kwoinai waraurar nwoka mi kima ta yai aiirin ina boinkiyim. Mi ta yaiya krima boinkiya saiir yaimwokiayaimwowa ya hiniinga, kima Jisis Krais siiram daingwo tibmii. ⁹Mi kira iikam nhirmaka hiniina boini, Jisis Krais siya kariir Biyan Inkam Komiigin mi kira ha naingwo tibmiikikini, ta Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa Jisis Krais siirin ie hirankin mi kiriirin wi Adi Komii siyar nanmaiwarkainaei. ¹⁰Mi krimiir kwoinim Krais siir dimin taeminim simiiram naingwo tibmiikikini mi krima ta krima mi aingwo tibmiikikina saiirin ha mi boininkiigii mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi krimiirin

wi siya nanmaiwarkainaei. ¹¹Yokwo Komii saeya ti dimin iiriri hiniina boinkin mi iikamim siiram naingwo tibmiikikiniyim siya wi hikak nwo rani. ¹²Ta yaiya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim, hinda tindanim, ti nu iiriri nwoirakim, krimiir boinkika. Mi krime whiekakarini Adi Komii siir whwonkam idain ini hiriri hiriinankinar ywowim. Adi Komii siya krimiir whiekakniyar Adi Komiigin. Mi ini mi owin iikam whiekakim, yipiki siiram kauwok boinim, simiirin wi siya whinkisiis haiginiuwi mi dimin miyik miyikim wi siyar hauu haiginiuwi. ¹³Adi Komii siir Yokwo Komiya saeya hiniina boinkika, iikamim Biyan Inkam Komiin siir inig iiriri dapikiuwim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

¹⁴Mi siya siiram wi paniina kauwok boini, siya siiram naingwo tibmiikikini karamae nwoi, ha? Mi siya siiram wi paniina mi naingwo tibmiikikini, siya siir yai aiir waka karam nwoi, ha? Mi iikamim siya siirin simiir boinmimauu karam nwoi mi siya wi paniina waka, ha? ¹⁵Mi Adi Komii siya siir iikam imiir nikropki karam nwoiswo siir yai aiir boinmimauuam mi siya wi paniina waka, ha? Yio ti hiniin siyiuin miyik rani. Adi Komii siir Yokwo Komiya saeya iikam imiirin hiniina boinka. Iikamim yipiki Krais siir yai win kibeya sair boinmimauuim, yim iikam bimbiuwi rani. ¹⁶Mi Isrel simiir iikam whiekakim Krais siir yai win kibiya sairam bi naingwo tibmiikikinkim. Isaia profet inkamin siya hiniina winboinkikini, Biyan Inkam Komii, iikam hoimgak rani, krimiir yai naingwo tibmiikikiniyim mi iki nhirim yim ini niinga ywowim. ¹⁷Minsika, ti iikamim siya Krais siir yai aiirim whisarii bi naingwo tibmiikikinkim siya ta yai aiir bidi wakaeyim. Ta yaiya siya sairin whisarii bi wakaekim, sairin iikam imar boinmimauuwamkim simiirin. Mi siya asi wakaekim sairin.

¹⁸Tariigina kara pi kimiir srii, Isrel simiir iikamim siya ta Krais siir yai win kibiya sair bidi wakaeyim, ania? Iki, siya bidiyar wakaeyim. Adi Komii siir yaiya yokwo Sam hir nwoi saeya hiniina boinka,

ta yai win kibiya iikam ima bidi yapboinmimauuwa, hinda tindan maeyauim Isrel simiir iikam ima nwoim simiirin.

¹⁹Mi kara kimiirin pi dimin whirin siir swoki kwasriigi, kimiir kwoinin ha naingwowi, Isrel simiir iikamim siya whaowaekim ta yai aiir bi ninokninkinkim, ania? Niingaki, niingakiinga siya bidiyar yinokninkinim. Moses siya bi ti Isrel simiir dimin taeminim simiir winboinkiyin siya hiniina winboinkikini,

Adi Komii kara, kara wi iikamim maeyau nhiranim inig komii karamaeyim, wi simiir haii. Mi yim siya kariir dimin taeminim simiir bi ninokninkinkim. Mi kimiirin wi kara kiyopsibgikikaigiki mi kima wi kigmair prasae kin tani, dimin taeminim kara tirim simiiramin.

²⁰Mi Aisaia, profet inkamin siya bi kaoraro boinkin,

iikamim Juda iikam tani simiirin. Siya hiniina boinkin, Adi Komii siir yai aiirin, iikamim miinan kariiram mirii karamae nwowim, yim sima kariir bidi yakigniyim. Mi iikamim kariiram srii karamae nwowim iikam nhirmi, kara simiir hiriirin bidiyar mi imbiyamin.

²¹ Mi profet inkamin Aisaia siya Isrel simiir iikam imiirin hiniina boinkikin Adi Komii siir yai aiirin, ii kasakasa rani, namkiyim, kara simiiram nikiu kinkina nanaeyim, kariir wakaeyokna apim. Mi sima ini boriisopim mi kariirin sima digiumii haimriiyugig mi sima kariir yai aiir bi wakaeyoknakim. Mi sima ini yantamyiriyir kiinim. Iriig.

Adi Komii siya Isrel simiir iikamim simiirsi naingwobumbugin.

11 ¹Kara kimiir sriyam tiri, kima hiriyyar naingwowi, Adi Komii krimiir Wanin siya siir isidin Isrel simiir iikam imiirin digiumii bidi haimriiyuin, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi an kararin Isrel inkamaargin. Abraham siya kariirar brougaekin mi an kara Bensamini isidin siir hirankin. ²Adi Komii siya siir iikamim bidi bidiniya siyar nimbingiyim, simiirin digiumii bi haimriiyugin. Mi kima bidi yinokninkinim yaiya profet Ilaija siya kwisboinkiya Adi siiram Yokwo Komii hir nwowa Isrel simiir iikamim simiiram, siya hiniina kwisboinkikin, ³Biiyan Inkam Komii, kiriir profet inkamim Isrel sima bidi yisomsom aokaakiyim. Mi hiiyim wraisu Adi Komii siiram ninkin imiiaeyia yim iriipi hiriinan sima bidi mi iinikinhimnhingiyim. Mi kanakanar nwowi mi sima kariiram hansiri, kariir nisomaowam. ⁴Mi Adi Komii siya siirin paniin yaiya sae yowarkii boinki, ha? Siya ha boinkikin. Niingaka. Kariir iikam 7,000nim, yim ina nwokripkaiyim kariir yai aiirar wakaeyoknakripkaiyim kara simiirin digiumii bi haimriiyugin. Mi sima Bal simiir niksisa diminin uruwai siyaowaini haniin igak siiram bi nakaiswaekim. Niingaka. ⁵Mi iriipa hiriinan, tariinanin isid haimii whirin ina mi owin, Adi Komii siya nimbinin siya simiirsi naingwobumbugin. ⁶Adi Komii siya simiir nimbinin siya simiirin whisarii bi nimbingin, siya simiirsi naingwobumbugin. Siya simiir mihiyim sima miriiyim simiirsi bi nimbingin. Niingaka. Mi Adi Komii siya mihiyim sima miriiyim simiirsi nimbingswo mi ta siir naingwobumbuwa wi opa pi kimauiin.

⁷Mi krime wi paniina boini? Ti diminin Isrelmi iikamim miinan sima napmiriiyin, siyu komii siir siyu iir napam sima siir bi haigin. Mi iikamim Adi Komii siyar naingwobumbuim mi ha nimbinim siir iikam nwowam, sima simaargin ti dimin imiir haiyan iikamim. Mi iki iikam nhirim, yim simiir kwoinim Adi Komii siyar tirkikin mi sima ini kwoinam yaowhaeyuim, siir siyu iir napim. ⁸Yokwo Komii saeya boina sair hiriinan,

simiir kwoinin Adi Komii siya bidi tirkiyin mi sima ini kwoin karamae ywowim. Mi diminin sima kigiym, sima siiram kig naingwo tibmii kiinim pi boriisopi. Mi diminin sima wakaeyin, sima siiram naingwo tibmii kiinim pi mi boriisopi. Mi biiya sima nwowa, hiriyyar nwoyokiyokiinaniyin mi ini tariinanar yadigniyin. ⁹Adi Komii siir yaiya Devid siya winboinkiya ya hiniinga, sima Adi Komii siirin bidi yaingwo owouugikim mi sima ini yaewou nikwo aeyim inantionanamim. Mi tariigina ya ini uridin krime hiuridkikaiyyin huwam ini siir hiriinan ywowa. Mi simiirin ha kiyiskaii mi simiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. ¹⁰Sima inkam nhwokwisaenan dwokiyam, sima kipi nanaokigimokaeyam. Mi sima inkamin dimin hikak haiyyin mi ha hiugraknaiinamiyin, siir hiriinan dwo. Mi simiir dimin biyieyem, simiirin wi hiriinanar timi kikin hiugrak haiginiu.

¹¹Mi kara kimiirin pa swoki sriigii, kima ha naingwowi, ti Isrel simiir iikamim sima bidi yonkwobumbuninkin iuguskiyim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi sima Kraisi siir yai aiir bi wakaeyoknakim mi ta hiriinan sairsi whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siya iki Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainam. Mi Isrel simiirin wi Adi Komii siya minki mi sima wi io whwonkam Juda inkam tani simiir nanaowi. Dimusi rani, siya dimin miyyik simiir hauugin. ¹²Mi siyiu biyieyem sima tiriyyin, Adi Komii siirin simar hiuyarmai mi siya iki iikamim Juda iikam tani simiirin dimin miyyik asi hauuwi. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin miyyik miyyikim, simiirin ini yimiyyuwim mi Adi Komii siya ti dimin miyyik miyyikim iki iikam nhirim sim asi hauugikin. Mi mhoiyya Isrel simiir iikamim sima Kraisi siiram swoki haiyyug naingwonanii mi ti dimin miyyik miyyikim wi Juda iikamim ti nu iirar nwoirkakim hinda tinda wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

Adi Komii siya Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainakim.

¹³Mi tariinanin kara ti iikam Juda iikamim tani, tisi yai kimiir nini boinmimauuniyyin. Kara aposel inkamkin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin ti iikamim Juda iikam tani, kimiiram. Mi ta miyya kara miriyya kara sairamim maigimaigra komii asi nwowi. ¹⁴Mi iyya kara hiriinan tirin mi kariir isidin Isrel sima wi whwokwoka nwo rani. Sima wi dimin miyyik miyyikim Adi Komii siya hauuwim iki iikam nhirim sim, hiuyirmai. Mi kara Juda simiir iikam nhirim wi ti hiriinan siyiu iirsi nanmaiwarkainaei. ¹⁵Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani simiiram kiwakii, saika nongwomamair aeyam. Dimusi rani, siya Isrel simiir isidin, siirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi mhoiyya iyya siya simiir swoki ikiunaei siiram swoki itim, ya wi dimin miyyiki miyyiknan nwowi, inkamin ieyanki swoki insiin idwowyin mi omwai ha waiyaeiyin siir hiriinan.

¹⁶ Mi inkamin paemiiyim Adi Komii siir nikiumauuwi mi iki siir kwiya kwiya'im mi siir kwoim mi siir nidim, yim iriipi hiriinan siirara kinairgim. Mi Ebrahim siya mi profet inkam miiyik miiyik ikim, sima Adi Komii siir yinisisim nwowi, mhoiia simiir isidim simiir yinieyim wi iriipi hiriinan siir yinisisimar mi owi. ¹⁷ Mi Adi Komii siya ibin inkamki nonkwo nankaiiyin, siir kwiya wai imiir nikrip haii mi siya ibin sasa nikii whakiyin siir kwiya ha mi ikrip haii mi simiirin wi iripa nitimrwakiu widgii. Mi sima kirie wi sima simar swoki inhai anainaei. Mi Juda iikamim yim ini ibin inkamki nonkwo inkiniyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi Juda iikam tani yim ini ibin sasa nikiiwhakiyin, ini siir hiriinan ywowim. Mi kima isid whisairin ini iripar yitinakium, ti pae wiso sowiir hiriinan. Mi wim kima ini ta paeyakwiya waiya ini sair igsoop aiir nokwokairiinan ywowin. Mi wim kima opa pi siir mii imiirsiiy mi haii. Mi Juda iikam tani kima kirie pi Juda iikamim simiirsiiya mi haii. ¹⁸ Mi kima hiriinan nwowi mi kima wi ha kipi naingwo, Juda iikamim simiir kouin ini kima ywowim, yipiki ti paeyakwiyam wainamim Adi Komii siya nikrip haiiyim simiir hiriinan. Mi kima hiriinan dimuam naingwowi, ha? Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi Juda iikamim yim ini paemiinan ywowim. Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi kima wi dig nwo rani, pae siir mii imiir op hauuwim, paeyakwiya imiirin paemii ieyar kirie haiginiuwi.

¹⁹ Mi wim kima wi hiniina boini, paeyakwiyam Adi Komii siya nikrip haiyim igsoopa krime mi okwokairinaei yio ini mi owin. ²⁰ Ta yaiya, ya yaimwowa'irga mi kima, kimasiyar mintirao ta sairsiiyin. Simiirin Adi Komii siya nhinikriropkikim. Dimusi rani, sima siir yai aiir bi wakaena apkim. Mi simiir igsoopa kima asi nokwokairinanaowidga, wim kima siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim. Mi kima, kimamar kipi naingwona, kima wi ti idid. Mi diminim kima naingwo tibmii kiinim simiirsi ha timi mintirao. ²¹ Juda iikamim, yim ini paeyakwiya kiinan ywowim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriir kigninkin okripkai rani. Niingaka. Simiirin wi siyar nikrimkripkii. Mi wim kima, wi ha kipi mi aingwo, Adi Komii siya krimiirin, wi hiriinan mi tir tani. Niingaka. ²² Adi Komii siya iikamim digiumii siir haimriiyugigim, simiirsiiyin naingwoyimyok karamaeka. Niingaka. Sima ini ibyakwiya'im Adi Komii siya nikrimkripkiyim ini simiir hiriinan ywowim, wim kima ini ibin sasa nikii whakiyin, siir kwiya ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima siiram wakaeyokna apkripkai karam nwowi mi kima wi hiriir naingwowi, siya wi krimiir nhinikriropki rani mi wi krimiir nonkwobumbuninkin iguski rani, aniya? ²³ Mi Juda iikamim sima swoki aingwo tibmii kiini, Adi Komii siya wi digar nwowi, simiirin wi simiir naeyiu imiirar swoki iyopkimkiugii. ²⁴ Mi Juda iikam tani kima ini ibin sasa nikii whakin Adi Komii siya nikripkiyin, ini siir hiriinan ywowin. Adi Komii siya

miriia miiya ya ini saikisar ywowa. Mi siya kimiirin ibin inkamki ninkinin, saikar yinkin iyopkikiu haiginiu. Mi Juda iikamim ini ti ibin inkamkin ninkinin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin Juda iikam tani hiniin tiri, ya tariigina ya mii komii rani, Juda iikam simiir swoki ikiunaei mi simiirin simiir maeyaugi maeyau imiirar swoki iyopkimkikiugii. Niingaka. Iriig

**Adi Komii siya iikam whiekakim Juda iikamim simiirim mi
Juda iikam tani ikim wi simiirar nanmaiwarkaina swowi.**

²⁵ Ti kariir akamim, kara ha naingwowi, ta yaiya saiir yaimwokiayimwowim simiir ti sibgu inokninkin, biiya inkamki sibgu ninokninkin karam nwowa, kara ha naingwowi kima ti diminin siirgisiiir ti inokninkin mi kara pi boriisopi, kima hiniina naingwoim digworaekwo whiekakim simiirin kimar yinokninkin iski. Niingaka. Adi Komii siya kiyopsibgi haiginiuwi Isrel simiir iikamim simiir kwoin imiirin mi wi ta iiya Juda iikam tani Adi Komii siya nimbinin siir yinisisim nwowi, sima naingwo tibmii kiinana wi saiirar nadigni. ²⁶ Mi mhoiia ti digworaekwo whiekakim sima digii mi Isrel simiir iikamim ha swoki amswowi Adi Komii siiram mi simiirin wi siyar nanmaiwarkainaei. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinka,

inkamin iikam imiir nanmaiwarkainainin, yio om Saionanki nitin inkamin siya. Mi kwoin bibiyeyim Jekopni isidin siir kwoinau nwokaiyim wi siya kindimdiyugii.

²⁷ Mi ta iiya, kara simiir dimin biyeyim simiir kindiyugii mi ta biiya kara nimbina, nimbina ya wa nimbiyami. ²⁸ Isrel sima Adi Komii siir yai win kibiya digiumii saiir haimriiyugigim, sima whwokwoka saika bi nwowikim mi Adi Komii siya simiirin io asi nwokin. Mi iki Juda iikamim simiiram asi ninmiininkinamkin. Dimusi rani, Isrel simiir kamim Adi Komii siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya simiiramar naingwokwoin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya simiir brougaeyim Ebrahim, Aisak mi Jekop, simiir bidi boinin hiniin, kimiir isidin wi karar kigriraowi mi simiirin wi siyu miyik iirar tirhaiginiuwi. ²⁹ Adi Komii siya simiirin wi siyu miyik iirar tiri. Dimusi rani, siir kwoinin wi swoki kisina haigii rani, iikamim siya nimbingiyim, siir iikam nwowam, simiir nanmaiwarkainamin. Niingaka. ³⁰ Biiya Juda iikam tani yaewan kima niki kindiyu wankim Adi Komii siir yai aiirin mi tariinanin Adi Komii siya krimiirsi naingwobumbugin mi siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigim mi siya kimiiram asi ninmiininkinani. ³¹ Adi Komii siya krimiirsiyin ina naingwobumbuwin. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim sima siir yai aiirin yaewan bidi kindiyuwangikim. Mi tariinanin, Adi Komii siya wi simiirsi swoki

aingwobunaei mi siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi. ³² Mi ti siyiuiin Adi Komii siir yai aka nantamiyiriyiriyin, Adi Komii siya iikam imiirin wi iikamim hiugripiikikaigiyim wi simiir hiriinan hiugripiikikaigi mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan tirkiyin mi siya mhoyiya krimiirsi naingwobumbuwi mi wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

Krima Adi Komii siir inig iir hainan.

³³ Ha kipi naingwo, krimiir Adi Komiiyin, siya bimbiuwigi mi iuwi digworaekwowim siya ninokninkinim, ini solwara nwowi siyinkrinim ini simiir haiburim mi kougikouwin ini siyar yowiskiyin. Krima ninokninkin tani, ti hiriinan siyiuiin siya tiriyin mi siya krimiirin wi paniin paniina namisi tiri, siya hindara tiri. ³⁴ Kaimwoka, Yokwo Komii saeya hiniina boinka,

yipikin Biiyan Inkam Komii siir kwoin iir ninokninkinim, ha? Mi wi nhinga boini siirin, hiniinin, kira ti hiniinin si ti tir, iyie? Ti hiniinin si ti tir, ha? ³⁵ Yipiki inkamkin dimin Adi Komii siir niki hauuwi mi mhoyiya siya siirin wa swoki iyopkiyiuwi siirin, ha?

³⁶ Niingaka. Digworaekwo whiekakim siyar tirkikim. Mi digworaekwo whiekakim simiirin ini siyar kigirkakim mi digworaekwowim yim ini hiriyar nwowim, siir kinsiis haiginiuwam. Mi krima siir inig iir inokinokin hiriyar hainananaei. Taka yaiya, ya yai kaimwoki kaimwoka. Iriig.

Krimiir mhii kwoinim Adi Komii siirin inkamim dimin taemin siir ninkin imiiaeyim simiir hiriinan hauugi.

12 ¹ Ti kariir akamim, kara kimiirin ta yai aiir boininkwokwokii, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiiramin naingwobumbu prasae bi kinkin. Mi siya krimiirin siyu miyik miyik kasa bi tirkin, krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima, krimiir mhii kwoinim Adi Komii siirin, inkamin nae siir ninkin imiiaeyin siir hiriinan hauugi. Mi krima siir yai imiir wakaeyokna mi siir mii imiir mirii. Mi siya wi krimaka nwoki ingwomamair aeyim. Mi ti hiriinan siyiuiin krima Adi Komii siir inigin wi siir nwoki hainan kiinim. ² Kima siyiuiim nuan iikamim sima tiriyyim simiir kipi kigna diriraerar. Niingaka. Kima Adi Komii siir tiki kigninkinki, kimiir kwoin imiir hiurworwokaiyamin mi kima wi Adi Komii siirgisiiram wakaeyokna apan iikam nwoki owim. Mi kima wi haini ninokninkini digworaekwowim Adi Komii siya naingwowim kima tiram. Yio tiriiginin ini yokiyin, Adi Komii siirin wi maigimaigra siya nwowaiginiuwi. Mi Tiriiginin, krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi.

³ Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin siir aposel inkam asi nokmwim okwohaiginiugin. Mi ta hiriinan kara inigakin kimiirin hiniina boinim, wim kima inig karamae iikamim kima ha

kipi naingwo kima wi inig komiigak iikam nwowi. Niingaka. Kima, kimamar kipi naingwona mi kima, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauuwa kimiir, saiirgisaiir digar hid. Mi kima wi ti diminin siya nimbingiyin tiram wi siir nwoki tirim. ⁴Krima dinokninkin, krimiir piua kwiruwairga mi saiir piua haimii haimiiyim kasa rani. Piu haimii nhirim yim dimin whir nonkwo diriraerarikim mi nhirim yim dimin whir mi onkwo diriraerarikim sima dimin whirua bi nonkwo diriraerarikim. ⁵Mi ti hiriinan siyiuin krima iikam kasa rani mi krima ini piu kwiruwananar swoki owim. Dimusi rani, krima Kraiis siir yai aiir wakaeyokna apkim mi krima ini iripar yitinakiuwim. Mi krima, krima krima ti swoki whinkinsiis ankinsiis irni nwirniyin. ⁶Mi diminim Adi Komii siya tiriyim mi siya hauuiyim krimiir sima hirii hiriinankina rani. Niingaka. Adi Komii siya kimiirsi naingwobumbugin mi kima wi hainii ninokninkini diminin siya kimiir boinmauui. Mi siya ta yai boinmimauii ninokninkina inkam nwirni hauuwi mi siya siir naingwo tibmiiya saiir digar boinmimaui. ⁷Mi Adi Komii siya krimiirin kirie siir mii aiir miriiyam hauuwi. Iki iikam nhirim sima whinkinsiisam mi kima ta mii aiirgi aiirarar sibgu mirii iski. Mi Adi Komii siya kimiirin kirie siir yai aiir boinmimauiam hauuwi. Mi kima ta miiya siya hauua saiirgisaiirarar sibgu mirii iski. ⁸Mi kima iikamim Adi Komii siya nimbinim iikam nhirimi nokboin prapas haiginiuwu mi ti hiriinan siyiuin kima tirin simiir, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirimi nokboin prapas haiginiuam mi kima ta mii aiirarar sibgu mirii simiir whinkinsiis haiginiuam. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim digworaekwo iikam nhirimi sioitkin hauuam mi sima ta mii aiirin sibgu mirii mi simiirin digworaekwowim hoimgakar sioitkin hauu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirimi kou nwowim, kima sibgu tir mi kima wi sibgu dwo. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim, iikam nhirimisi naingwoyimyokim, sima saiirin wi sibgu tir. Mi kima simiirin wi nimbuniekakar dwoki.

⁹Kima kipi niksisaie, kima irni kwirniyam daingwo dimin miiyik miiyikim simiiramar daingwo. Mi diminim biyie nwowiyim simiiramin kipi naingwo. ¹⁰Irni nwirniyam naingwokwowiya, ini kiriir yinwigim simiiram kira naingwowiya ini saiir hiriinan yowa iikam nhirimiyam naingwokwowiya ini kiramar naingwonaieya ini saiir haibura. ¹¹Kima piugi kipi piyao. Diminin kima tiriyin Biian Inkam Komii siir kimiir kwoinin ti siirarar hauu iguski. ¹²Kima maigimaigra hiriir dwokripkai iia Biian Inkam Komiiyin Kraiis siya swoki itana saiiram. Mi iia kimiirin dimin biyieki kimbu haiginiuwu, kima wi sibgu dokworinu. Adi Komii siiramim dimin taeminamin. finokiinokar sriinanae. ¹³Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim sima paeprikabnan nwowi mi kima

simiirin kimiir digwokworaekwo imiirar hauu. Mi iikam nhirim om whiranim kimaka boinaenakiyam niti, kima simiirin igi haigi idwokaigi.

¹⁴ Mi iikamim kimiir nonkwoniinwomwiirninkin haiginiuwu kima simiirin yamdi kipi swoki tir. Kima simiirin siyiu miyiki miyik iirar tir. Mi Adi Komii siiram kwisboinki simiir whinkinsiis haiginiuwim. ¹⁵ Mi iikamim maingimairga nwowi mi wim kima iriipi hiriinan simakar timi inkin maingimairga. Mi sima hik mi haii mi wim kima iriipi hiriinan hik simakar timi inkin hai. ¹⁶ Kima iripa dongwomamair ae kima ha kipi naingwo, kouwin ini kimar ywowim. Niingaka. Kima iki iikamim inig karamaeyim simaka damasu mirii, iki mii bibiyeyim sima miriiyim simiir. Mi kima iki iikam nhirim simiirin ha kipi naingwo, ninokninkin komiigakin kimar yo. Niingaka. ¹⁷ Mi kima iikamim siyiu biye kimiir tiri simiirin yamdi kipi swoki tir haiginiu. Mi kima iikam imiirin dimin miyik iirar tirii mi sima wa kigninokninkinkii. Wim kima siyiu miyiki miyik iirar tirii. ¹⁸ Mi siyiu kakin niuwu, kima digworaekwosi kipi niniinansao. Niingaka. Kimiir kwoin komiiyin iikam imaka nongwomamair aeyam daingwo. ¹⁹ Ti kariir akamim kima iikamim kimiir tirbuwim simiirin yamdi tirbuwam kipi swoki tir. Kima ti iikamim io kimaka nwowim, simiirin Adi Komii siiramar dwo. Wi yamdi siyar tiri. Kima ti diminim Adi Komii siiram dwo yamdi siyar tirim. Dimusi rani, siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwokaeyim hiniina boinkim, simiirin mhoiia wi yamdi karar tirhaiginiuwu mi wi karar nonkwobumbuninkin haiginiuwu. ²⁰ Mi kima iikamim siyiu biye kimiir tirim simiirin yamdi kipi swoki tir. Mi sima mhiigi naowi, kima simiirin naemin ha timi hauu sima naeyam. Mi sima kwoinki mi haiei, kima simiirin op ha timi hauu kwiya. Mi kima simiirin hiriinan tiri, mi sima wi nidid prasaekikin tani, ti siyiu biyeyin sima tirin kimiir siirsiyin. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini nhiridmir parid siyitkinkinan ywowin simiir mwo imiir. ²¹ Mi hiriinanki niuwu, kima siyiu biyeyin siiram kipi kiwaki, siya nikwowaisiiyam. Niingaka. Kima siyiu biye imiirin siyiu miyikin kima tiriin siya dikwowaisii. Iriig.

Kima gavman simiir siyiu imiir dap

13 ¹ Iikam hoimgak krimarin, gavman simiir inkam komii komiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Adi Komii krimiir Wanin siyar nokmwın okwo haiginiugim gavman simiirin, iki iikam whiekakim omom omomanim simiir kigriraowam. Adi Komii siyar nimbingikin, iikam imiirin, gavman nwowamin krimiir kigriraowam tariinanin. ² Mi iikamim gavmani iikamim simiir yai wakaeyokna karam nwowim, yim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyuwu mi ti hiriinan kamim, yim siyar nokmwın okwo haiginiugim, ta hiriinan mii aiir nwowamin. Mi sima gavman siir yai aiir wakaeyokna karam nwowi, simiirin wi gavman

siya nonkwoniinwoimwiirninkin haiginiuwi. ³Mi iikamim siyiu miyik sibgu tiriyim, kima ha kipi naingwo gavman siya wi io kimiir nwowi. Niingaka. Mi iikamim siyiu biye tiriyim, sima didid simiirsiyin. Mi kima gavman siirsi nididi, io kimiir nwosi mi kima wi ti hiriinan siyiun siir di tirii kima wi siyiu miyik iirarar pi tirin. ⁴Yim sima Adi Komii siir igsopa saiir nokwokairinanan ywowim. Mi kimiirin ini simar kigirkakim mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aeyim. Mi kima siyiu biye tiri, kima wi didid. Dimusi rani, sima inig komiigak whisarii bi nwokim mi kimiirin simiir kirie aeya nonkwowi mi wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinaka, iikamim siyiu biye tiriym simiir nonkwobumbuninkinam. ⁵Dimino whiskwo kima wakaeyokna api gavman siir yai aiirin. Kimiirin wi Adi Komii siya pi nonkwobumbuninkinisi mi wi mi naingwoyimyoknanaeisi. ⁶Wim kima umiram Gavman simiir asi hauuwi, Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinanaowida, kimiir kigriraowam iinokiinokin mi kima wi wadie nwoki owim. ⁷Mi kima dimin taeminim gavman simiir iikam ima nikiuwiym, simiir hauuwam yim ha timi hauugi. Mi Kima gavmani iikamim umiram sima sriigiiym, kima simiirin ha timi hauugi. Mi sima nuni umiram mi sriigii, yi iriipa hiriinan ha timi hauugi. Mi gavmani iikamim yim sima ini krimiir kou ywowim mi krime simirin siyiu miyikimiyik iirar sibgu tir. Iriig.

**Mi iikamim iikam nhiram naingwowiyim, yim
sima Adi Komii siir siyiu iir napikim.**

⁸Mi kima inkam nwiri dimin haii, wi niyopkiiyu karamae kipi swoki o. Mi kima inkam nwiraka wi hiriinankak kipi nwo. Mi dimin whiruwairgin, niyopkiiyu dig nwo karamae nwowi, irni nwirnyam naingwokwowiyin. Mi iikamim, iikam nhirmiyam naingwokwowiyim yim sima Adi Komii siir siyiu iir napkim. ⁹Adi Komii siir siyiu komiiyin hiniina boinkin, kima hii inkam nwirni wig aka kipi nanae mi wig irni kam aka kipi mi anae. Mi inkam kipi mi isomsom aokao mi hii kipi mi tauae mi kipi mi kigmair, ti sima sima rani, siyiu komii siir yai nhirim ina mi owim. Mi dimin whiruwairgin simiir kou nwowin, yio hiniingin kima iikamim kimiir omaka kingiin nwowim, simiiramir kramar naingwonaeiya saiir hiriinan daingwo. ¹⁰Iikamim, iikam nhiram naingwowiyim sima simiirin siyiu biye bi tirikim mi ti hiriinan siyiun iikam nhiram naingwowiyin, yio Adi Komii siirgisiir siyiu iirar napi.

¹¹Kima hiriinan tir iya Jisis Krais siya swoki iuuniyana nua tiriir ini kingiin nwowa. Mi kima Jisis Krais siir mii aiir mii wi kipi mii piyapiyao. ¹²Ihi, iya siya swoki itana nua tiriir, ini kingiin nwowa. Mi krimiir iya ti nuin dimin biyeiki naokingugukikaiyin siir nwowana ini dig kingiin nwowa. Mi krime Setan siir siyiu biyeyim yim ti iuguski.

Mi Adi Komii siir kirie aiir hai mi Setan siir ti swoki kwatio. ¹³Krima siyiu miyik iir sibgu ap mi siir sibgu tir. Iikamim nabie kigomok apiyim sim hiniin mi siyiu biyie siir kipi nap iki iikamim nii tisisir apiyim simiir hiriinan. Yim ini op biyieya kwiyaе whaowaеiya saiir kwiyaе whaowaenan ywowim. Sima hii nanaekim mi yaii priinirii priininiigim mi io whwonkam nanaokim mi wranan ninsikim. ¹⁴Mi wim kima wi hiriinan kipi tir kima Jisis Kraiis siir kirie aiir hai. Mi dimin biyieyim kimiir kwoinki naingwowiyim tiram, yim wi kipi tir. Iriig.

Krima iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kipi hid.

14 ¹Mi iikam nhirmi naingwo tibmiiya kirie nwo karam nwowi Jisis Kraiis siiramin mi kima simiirin kipi hiuyarmai kima simiiram dapiyao Adi Komii siir inig iirin kinakar hainanam. Mi kima diminin whwokwoka nwo karam nwowiyim simiir kipi ninkinwamwarkii boin. ²Boiniyio yaiya kara pi hiniina boini, mi inkamin Adi Komii siiram naingwo tibmiiyin siir naingwo tibmiiya saeya ha boini, ti naepai naepaiyim yim hiriir daeswo, yio siya wa dae. Mi nwirin siir naingwo tibmiiya Adi Komii siiramin kirie nwo karam nwowi, yio wi kiuaekiuaeyim simiirarar timi ae. ³Mi inkamin naepai naepai naeyin, siya iki inkamin naepai naepai naesi nididiyin siir kipi nigbumbu, yio ti hiriinan siyiuin yio miyik rani. Mi inkamin kiuaekiuae ara mi aeyin yio iriipa hiriinan, iki inkamin naepai naepai imiirar naeyarkakiyin siir kipi mi igbumbu. Mi yio tiriiginin yio iriipa hiriinan miyik rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yanmaiwarkainaswowin. ⁴Kima hiriir naingwowi iki iikam nhirim Kraiis siir mii miriirim, simiir hidim mi kou ini kimar ywowim, ha? Biyan Inkam Komii siya hidi digworaekwo whiekakim siir iikam ima tirim simiirin wi wadieyar nwowi, iyie? Wi wadie nwo rani, aniya? Simiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiuwi, siyiu miyik tiramin.

⁵Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii nhirim simiir kouwin ini ii kwira kou saeya ywowa. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii whiekakim ini hirii hiriinankimar ywowim. Mi Kima irira nwinwira diminin kima naingwowyin, siiramin sibgu daingwo omok hid. ⁶Mi iikamim ha naingwowim, ii nhirim iki ii nhirim simiir kouwin ini sima ywowin, yim sima Biyan Inkam Komii siir inigin hiriinan saiirsiyar mi hainani. Mi iikamim naepai naepai imiir naeyarkakiyim, yim sima Biyan Inkam Komiiyin siir inigin simiirsiyar mi hainani. Dimusi rani, sima ti naeyim Adi Komii siya hauugiyim simiir, siirin simiirsi ti swoki boin wadieki. Mi iikamim kiuae kiuae ara naeyim, yim sima Biyan Inkam Komiiyin siir inigin ti simiirsiyar mi hainani. Mi sima Adi Komii siirin ti naeyim siya hauuim pi simiirsiyar mi boin wadieki. ⁷Inkam nwirkin siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyamin, siya bi nonkwokin. Niingaka.

Mi inkam nwirki siir kwoin airgar bi mi aingwo aonamkin. Niingaka.
⁸Mi krime omwaiyar mi waiyai yio Biian Inkam Komii siirar diminkin.
 Mi krime mi aonami yio iriipa hiriinan Biian Inkam Komii siirar
 diminkin mi krime omwaiyar mi waiyai mi krime mi aonami, nimkrime
 Krai siir iikamkin. ⁹Dimusi rani, siya bidiya yaowin mi ini iki iikamim
 naokaowim mi iikamim krime ti omwaiya niki waiyai siya ini krimiir
 Biian Inkam Komii nwowin.

¹⁰Mi dimusika, kima kimiir nomiiyauim simiirin whisarii prii hidi,
 ha? Mi dimusika, kima kimiir nomiiyauim simiir nigbumbuim, ha? Mi
 mhoiia krime homgakarin wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi.
 Mi diminpai diminpaiyim wi siyar hid iskii. ¹¹Adi Komii siya Yokwo
 Komii saiirin hiniina boinkikin,

Biian Inkam Komiiyin siya hiniina boinkikin, kara kimiirin
 yaimwower boinki, kara ini omwaiyar waiyai. Ombud komiiyin
 wi ogmwo kariir whwonkam idair nini hiinii mi sima wa boini
 Adi Komii kiingii kiinin kirargin.

¹²Mi krime irira nwinwira Adi Komii siirin, wi krimiir yapayapa kwoin
 imiirar boini, krime ti dimin taeminim hiniin dimusi tirkim, iia krime ti
 nu iir niki owa. Mi krime wi mintarao, siyuiin krime tirin iki nomiiyau
 nhirim naingwo tibmii kiinin sim. Iriig.

**Krime nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir
 naingwo tibmiiya saiir kipi tirbu.**

¹³Mi krime, krimiir nomiiyauwim simiir kipi hid. Kima ti dimin
 hiriinanin simiirsi daingwo. Kima, kimiir nomiiyau imiirin dimin kipi
 swoki tirsran simiir nikpitmayamin siyiu biye tiram mi sima nanka
 ikiiyamin. Niingaka. ¹⁴An kara Jisis Krai saika bidi yitinakiukikinin
 mi kara asi ninomokninkini, digworaekwo whiekakim wadie kina nwo
 imiirin. Mi nwirki ha naingwowi, ti diminin miyik rani mi siya wi
 kipi tir mi wi kipi mi ae. ¹⁵Mi naeyin kira naeyin, kiriir nomiiyauin
 kiriirsiyin hikak siya nwowi mi ti hiriinan siyuiin, yio nomiiyauam
 naingwokwowyin si rani. Mi ti dimin hiriinanin kima naeyin siirin,
 kima iikamim yipiki Krai siya naowin simiirsiyin, simiir whwonkam
 ida kipi nae, simiir naingwo tibmii aiir tirbuam. ¹⁶Mi dimin whir kipi
 swoki iisiimauu iikam nhirmiyin, wim wi sim pi boinbumbuwisi ti
 diminin kima ha naingwowyin, yio wadiekin mi yim sima wa boini, yio
 miyik rani. ¹⁷Mi dimin miyik miyikim Adi Komii siir isidin siirim, yim
 naeni dimin tani mi yim op kwiyaeni dimin tani. Niingaka. Yim hiniin
 hiniingim, dimin whirki kimbu karamae nwo mi iripa Adi Komii saika
 nongwomamair aei mi maigimaigra nwo. Yim ti dimin hiniinin yim Adi
 Komii siir naeyiu ieya hauugim. Mi ti diminim simakisimaigim kougi
 kou nwowim. ¹⁸Mi kira ta mii hiriinana saiir mii Jisis Krai siiramin

mi Adi Komii siya kiriirin wi maingimainga prasae nwo rani, ta miya kira miriia sairamin. Mi kimiir nomiiyauim yim iriipa hiriinan wi maingimaingar mi owi.

¹⁹Mi krma siyiun krimiir whinkinsiis haiginiuiyin, iripa nongwomamair aeyin mi kirie irni nwirni hauuiyin, siir dap. ²⁰Kima Adi Komii siir miya ti naeyam kima naeyim tirim simiirsi ara kipi tirbu. Nae whiekakim yim wadiekinargim. Mi ti diminin kira naeyam tirin, kiriir nomiiyau siir whwonkam ida siir naingwo tibmiiya sair nanka ikii, yio tiriiginin wi biyieki biye nwowi. ²¹Mi diminin kira naeyam naingwowin mi opa kira kwiyaeyam naingwowa, kiriir nomiiyau iirin siya nanka ikii mi kira ti hiriinan diminim wi kipi swoki tirmimin wi hindarar dtkii iuguski. ²²Mi diminin kira ha naingwowyin yio nae dimin kibikin mi kima siir naeyam naingwowi yio kimakima dimprio ae, kima inkam nwirni kwoin nipiyaokiiyim kipi tir, yio kima mi Adi Komii siya kimiirarar diminkin. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi siyiun kima tiram naingwowin yio siyu wadiekin mi sima wi maingimainga nwowi. ²³Mi inkamin kwoinin whisa nwowi diminin siya naeyam naingwowin mi siya siirin wi kipi nae. Mi siya ti dimin iir naei, yio siya dimin biye bidi tirin. Mi diminin kira ha naingwowin, yio dimin biyiekin mi kira siirin hiriyar tirkrpkaii, yio tiriiginin, Adi Komii siya ha boini, tiki diminin yio dimin biyiekin. Iriig.

Krima Krais siir yai aiirar wakaeyokna ap.

15 ¹Mi iikam krma yipiki naingwo tibmii kiinim Jisis Krais siiram, krma iki iikamim Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim simiir whinkinsiis haiginiu, yim wi pi nikii iuguskiisi. Mi krma, krimamar kipi naingwona. ²Nim wi krimamar pi naingwonaesi, krma iki iikamim naingwo tibmii kiinim simiir whinkinsiis haiginiu mi simiir naingwo tibmiiya Jisis Krais siiramin wi kirie nwoki owi. ³Adi Komii siir Yokwo Komiiya hiniina boinka, siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, siya siir kwoinairga bi nitkin, krimiiram nauni miriiniyim. Niingaka. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinka, ti yai bibiyeyim sima nigbumbuuiyim, an kara ini warar mi ikin hikin mi krma wi krimiir kwoinkar kipi naingwo mirii. ⁴Ti yayim biya sima winkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krimiir nowamwarkai haiginiuwam winkikim. Mi iya sima ti yai imiir winkiyim, sima minam winkikim krimiir kwoin imiir wokmai haiginiuwam. Mi hiriinanki niuwi, krma wi naingwo tibmii kiin pranae kin tani, ta iya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiiyana sairamin. ⁵Adi Komii krimiir Wanin sikisiyairgin krimiir wokmai haiginiuiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuiyin sowiir bwamkibwamin. Mi kara Adi Komii siiramin hiriinan sairam kwisboin yokiyokiigin. Mi iya siya kimiir whinkinsiis haiginiuiwi mi

kima iripa dongwomamair ae, Jisis Krai siya tirin siyiwin krimiir niisiimauuw in siir hiriinan. ⁶Mi krima wi kwoin whiruw ar dwoki mi wi diriyar timi boinki, Adi Komii siir inig iir hainan praprasamin krimiir Biian Inkam Komiiyin Jisis Krai siir Adin. Iriig.

**Krai siya Juda iikamim mi Juda iikam tani
ikim simiir kinsiis haiginiu swokin.**

⁷Jisis Krai siya bidi mi boinin, krima siir iikam nwowam. Mi iriipa hiriinan siyiwin kima nwirni irniyam ar timi aingwo. Mi hiriinanki niuwi, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraski. Dimusi rani, sima kimiir siyu iir kigim. ⁸Mi ti yayim kara kimiir boinimauuwim simiir yaimwokiyaimwawim yim hiniingim, Jisis Krai siya Juda iikamim, yipiki miois kitiyopnir haiiyim simiir whisarii mii priimiriiyan inkam nwokin. Siya simiir niisiimauuwam tirkin siir Adin siir yaimwo kiina. Mi Adi Komii siya dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeiyim simiir nimbingiyim bidi bidiniyar Ebrahim Aisak mi Jekop simiirin wi siya tiri. ⁹Kima mi kimiir nomiiyauwim naingwo tibmii kiinim kima iripar dongwomamair ae. Dimusi rani, krai siya iki Juda iikam tani simiiram warar nitkin. Mi sima wi Adi Komii siir inig iir nwoki hainan prapasim ti iikam whiekakam siya naingwowiya sairsi. Yokwo Komii sair yayi hiniina boinka,

mi ini mi owin kara ti Juda iikam tani simakar mi owin mi kara mwai wi kiriir inig iir hainan prapas waowi. ¹⁰Mi Yokwo Komii sair yayi kwira saeya ha boinkika, kima iikamim Juda iikam tani, kima maigimaiga dwo Juda iikamim simakain. ¹¹Mi haimii whirin yio hiniina boinkikin, kima iikamim Juda iikam tani, kima Biian Inkam Komii siir inig iir hainan prapraski. Mi iikam whiekak kimar in, siir inig iirin nhamii nhamii kipi hainan prapraski. ¹²Profet inkamin Aisaia siya Yokwo Komii sairin hiniina win boinkikin, mhoiya inkam nwirin wi sipi niti, yio Jesini isidin siirgin Devidni adin mi iikamim Juda iikam tani hinda tinda nwowim, simiirin wi siyar kigiski. Mi sima wi hiniina naingwo aingwo tibmii kiini, simiirin wi siya nanmai warkainaei.

¹³Adi Komii siyairgin, krimiir naingwo tibmii kiina sair bwamki bwamin. Kara ha naingwowi, maigimaiga mi iripa nongwomamair aei siyiwin yio kimiir dinkiniukikai. Mi Adi Komii siir naeyiwin siir dimin kirie kirieyim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim, ta Adi Komii siiram kima nwowa siya nanmai warkainam. Iriig.

Pol siya siir mii aiiram maigimaigakin.

¹⁴Ti kariir akamim, kara bidi yinokninkinin, kima iikam wadiekim mi Adi Komii siir yayi imiirin kimar yinokninkin. Mi irni nwirniyin kimar

mi owimwarkaiyiwi, wi digar mi owi. ¹⁵Mi yokwowa ti digworaekwo imiira igao yai kara winboinkiya, kimiiram, kara bi nididgin simiir boinmimausiyin. Niingaka. Kara minsi winkikin, kima wi pi naingwo owouwisi, ti digworaekwo imiirin. Dimusi rani, kariirin Jisis Kraiis siir aposel inkam nwowamin Adi Komii siya nokmon okwo haiginiugin. ¹⁶Mi kara siir miian inkam asi nwokin, iki Juda iikam tani simiirsi nini miriyyuwim. Mi an kara ini pris inkamnan ywowin, Adi Komii siir yai win kibiya saiir boinmimaauwam simiir. Mi iiya sima Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiini mi Adi Komii siir naeyiun simiirin dimin whirki kimbu karamae nwohaiginiwi, siir whwonkam idain mi simiirin kara swoki hauugi, diminin Adi Komii siir hauugiyin siir hiriinan mi siya bigi wi nasmirwaiyar nwoki owim sima siir iikam kiingi kiin nwowam. ¹⁷Mi an kara Kraiis siir inkamkin mi kara mairgimairga asi nwowi ta miia Adi Komii siira kara miriia sairam. ¹⁸Kara pi dimin whir wara boin tani, kara miyim kara miriym Kraiis siya whindiriraerarim kariir, pi simiir boini, iikamim Juda iikam tani sima wi siir yai aiir nwoki wakaeyoknaim mi wa nwoki aingwo tibmii kiinim. Mi ti yaimin diminim kara tirim siya whinkinsis haiginiugin. ¹⁹Kariirin Adi Komii siir naeyiu ieyar whinkinsis haiginiugin, dimin kirie komiym biya iikamki kig karam nwowim simiirin. Mi kara Jisis Kraiis siir yai win kibi kibiym om komii Jerusalem hirankar boinmimaunaniyin, ini nu Ilirikam hirar yadigiwin. ²⁰Mi ti diminim kara tirim, kariir kwoin komiym, simar nwokin, kraiss siir yai win kibiya saiir boinmimaauwamin, iki iikam nhirim, om nhiranim simiir hiranim wakae karamae nwowim simiir. An wi iki omoman kam nhirkim sim niki boinmimaauwim, wi sim pi swoki boinmimaauwisi. Kara yinin inkam nwirkin ninansiin okwogikin omaka siir idwo haigin miriym pi boriisopi. ²¹Niingaka. Kara Yokwo Komii saiir yaiym simiir wakaeyokna apam tiri, saeya hiniina boinka, iikamim Kraiis siir dimin taemin imiir kig karam nwowim wi sima kigi siirin. Mi iikamim biya siir yai aiir wakae karamae nwowim sima wa ninokninkini siir yai aiirin. Iriig.

**Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kignakiyam
tirkin mi nu Spen hiriir namim warar mi tiri.**

²²Hinokiinokin kara kimiir kignakiyam ina naingwowin, kariirin ta mii aeyar kwipiyaokiii mi kara kimiir kignakiyamin paniinsi yitsi. ²³Biewii biewiym namkiym, kara kimiiram nitima naingwokin. Mi tariinanin kariir miym tapairin ini dig ywogigim. ²⁴Mi tariinanin kara kimiir kignakiyam tiri mi nu Spen hiriirin pi mhoiia nwoki amim. Mi kara, kimaka warauur nini gwo ae sasaenakii mi kariirin wi siyuam kima nwoki whinkiyansa haiginiugiyim nu Spen hiriir namamin. ²⁵Mi tariinanarin kara pi om komii Jerusalem tiriir swoki ami Adi Komii siir

iikamim hiranim simiiram. ²⁶Mi iikamim naingwo tibmii kiiniyim nu Mesodonia mi nu Grik hiranim sima kwoin whiruha bidi ywokiyeim, umir haingiriyu haiginkiyim, Adi Komii siir iikam paeprikabim om komii Jerusalem hir nwowim simiiramin. ²⁷Kwoin whiruha sima simar nwokikin hiriinan tiramin. Mi sima om komii Jerusalem hiran iikamim simakan dinaukakim. Iya Juda iikamim sima boinmimauuwa yai win kibi kibiyim iikamim Juda iikam tani simiir, sima naingwo tibmiiyam Jisis Kraiis siiram, saaiisika. Mi ini mi owin, sima Juda iikam paeprikabim om komii Jerusalem hiranim Adi Komii siirim, simiir mi whinkinsiisim, ta simiir dinau aiir digiyam. ²⁸Biiyin, kara pi ti diminin siir tiram niki ami mi ti umirim sima haingiriyu hauugiyim kara simiir nikini onkwo hauugigi. Mi kara nu Spen hiriir namim tiri mi bii wi kimiir nikini kigigi. ²⁹Mi iiya kara kimiir kigam tiri, kara hiriya naingwowi Kraiis siir dimin miyik miyikim wi kariirarar nakaisiskini. Mi kara simiirin wi kimiirar mi whinkinsiis haiginiuwu.

³⁰Ti kariir akamim kara kimaka srii komiigakin. Dimusi rani, kima Jisis Kraiis siirim naingwokwonanaei mi Adi Komii siir naeyiu siir kirieya kima irni nwirniyamin ina ninan aingwokwowim. Mi kara ha naingwowi, kima Adi Komii siiramin kariiram wara dinkin kwisboin ³¹kariir whinkinsiis haiginiuwam, ti iikamim nu haimii Juda hiranim, kariirin wi sima pi nisomaowisi. Mi kima siiramin ti umirim kara hauuwu Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiir siiram warar timi kwisboin, sima wi maigimaiga nwoki owim. ³²Mi Adi Komii siya ha naingwowi kara kimiir wini kignaki mi kara wi kimaka nini ongwowamair aesasaenakiyim. ³³Kara ha naingwowi, Adi Komiiyin yipikin krime nongwowamair aeni bwam nonkwowin, siya ini whiekak kimakar nwowin. Kaimwoka. Iriig.

Pol siya iikamim simiir nokboinmamaigikin.

16 ¹Kara kimiirin wig ira saair boinkii, saair inigin Fibika saeya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api wiga. Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim om Senkria hiranim simiirin saeya whinkinsiisika. ²Kara kimiirin ta wig aiirin minam boinmauu wakaekii, kima saair nokboinmamaair haiginiuwim kima nokboinmamaair haiginiuwa iki iikam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim simiir, saair hiriinan. Mi kima saairin siyiu miyik iirar tir siyiuin Adi Komii siya naingwowin kima tiram saair. Mi diminin saeya haiyam naingwowin saairin whinkinsiis haiginiu. Dimusi rani, kariirin saeya whinkinsiis haiginiugin mi iikam nhirim simiirin iriipa hiriinan.

³Mi ta kariir nokboinmamaira kima Prisila mi saair kam ieya Akwila sowerwai tini boiniu yo sowa Jisis Kraiis siir mii kibiya kanaka miriigo.

⁴Mi biiya sowawaiyin parii parii naowim kariir whindiriraersi. Kanakana

rani, sowiirsi maigimaigra, iki iikamim hinda tinda nwowim Juda iikam tani naingwo tibmii kiinim yim sima iriipa hiriinan maigimaigra bidiyar mi owim sowiiramwaiyin. ⁵Mi kima iikamim sowiirwai omaka hirar haingiriyu idwokai hainaniyim Adi Komii siir inig iir, simiir ha boin, kara simiir nokboinmamaigikin. ⁶Mi Maria saiirin ha timi boin, kara saiir nokboinmamaigikin. Saeya kimiirin dimin taemin kasa bi whindiriraerar haiginiuga. ⁷Mi kima Andronikas mi Junias sowiirin ha timi boin, kara sowiir nokboinmamaigikin. Mi ti Juda inkam nwiso sowa kanakar ninkin hiuyokiyokaigwo maeyauwa mii biyie miriia saiir. Mi aposel kamim sima sowiir bidi sibgu inokninkinim. Mi biyarin kara Krais siiram niki aingwo tibmii kiin kamaeyar niki owa mi ywo sowa saiirar naingwo tibmii kiingwo.

⁸Mi kima Apletas siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamaigikin. Siya kariir nomiiyau kibikin, Biiyan Inkam Komii siir mii aiir miriigin. ⁹Mi kima Eban siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamaigikin. Siya Biiyan Inkam Komii siir mii aiirin kanakar miriigin. Mi kima Stekis siirin warar timi boin kara siir nokboinmamaigikin. Dimusi rani, siya kariir nomiiyau kibikin. ¹⁰Mi kima Apelis siirin ha timini boiniu, kara siir nokboinmamaigikin, kara iikam nhirim simiir yai wakaekin siya Krais siir siyugi siyu iirar napkin. Mi siirin iikam biyie nhirim siyu biyie sima tirhaiginiuwun mi siya hiriinansi bi nwokin. Mi Aristobulus siir omakan iikamim simiirin ha timi boin, kara simiir nokboinmamaigikin. ¹¹Mi kima Herodion siirin kariir isidin siir inkamin siirin pi ha boin kara siir nokboinmamaigikin. Mi kima iikamim naingwo tibmii kiiniyim Nasisas siir omaka iruwanim simiir wi ha timini boiniu, kara simiir nokboinmamaigikin.

¹²Mi kima Traifina mi Traifosa sowiirin ha tini boiniu, kara sowiir nokboinmamaigikin. Biiyan Inkam Komiiyin siir miiyim kiigi sowa ninkiko. Mi kima ta wiga Pesis dapiya saiirin ha timi boin, kara saiir nokboinmamaigikin. Saeya kariigi kariir nomiiyau kiinga. Mi saeya Biiyan Inkam Komii siir miiyim pranae pranae bi miriiga. ¹³Mi kima Rufas siirin wi ha tini boiniu, kara siir nokboinmamaigikin, ti inkamin Biiyan Inkam Komiiyin siir siyuin siir sibgu apiyin. Mi siir yopiia, ya ini kariir yopiinan warar mi owa. ¹⁴Mi kima Asin Kritas, Fligon mi Hemis Patrobas Hemas mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim simaka hir nwowim simiirin ha tini boiniu, kara simiir nokboinmamaigikin. ¹⁵Mi kima Filologas mi Julia mi Nerias mi siir yokman aeya mi Olimpasiya mi iikam nhirim Adi Komii siirim simiirin wi ha tini boiniu, kara simiir nokboinmamaigikin.

¹⁶Mi Kima iikamim warauranim irira nwinwira kima kimar dokboinmamaurna. Mi iikamim naingwo tibmii kiiniyim, Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim hinda tindainim yim sima iriipi hiriinan, wi kimiir mi okboinmamaigii. Iriig.

Nikopkaigiyan yai aeya

¹⁷Ti kariir akamim, kara kimiirin minsi boinmauugi kima mintirao. Kimiirin wi iki iikam biyeyim sima pi niinikibiirisi isidin whisa nwowam, Adi Komii siir yaayim Kima wakaeyim biiya simiirsi. Mi ta simiir hiriinan yaiya dimin taeminim iikamki naingwo tibmii kiiniyim, wi saeya kikinwaisiigi mi kima ti hiriinan iikamim simiir kingiin kipi nwo. ¹⁸Mi ti hiriinan iikamim yim Biiyan Inkam Komii siir mii imiir bi miriigim. Niingaka. Yim sima, simiir kwoin imiirar napikim, ti hiriinan dimin iir tiramin. Mi sima pa priiyksasae hiir kinaop itkaigai boinami mi iikamim ha niki aingwowim sima yaimwowa boini. ¹⁹Mi wim kima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikim mi iikamim hinda tindanim sima kimiir inig iirim bidi haigin idwokiyeim mi tariigina kara kimiirin maigimaiga komiiga. Kara ha naingwowi, kima siyu kibi iir sibgu inokninkin. Mi kara pi boriisopi kima iki dimin biyeyim simiir tirim. Niingaka. ²⁰Kimiir kwoin imiirin Adi Komii siya tirkikin, iripa nongwomamair aeyam. Mi wi kimimin tani, Setan siirin wi siyar nonkwoniwomwiirninkin iuguskii mi siirin wi siyar niinibrombrop itkini. Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbuwa wi kimakar nwoki owim.

²¹Mi Timoti siya kanakar miriyyin, kimiirin siya nokboinmamair haiginiugikin. Mi Lusias, Jeson mi Sosipata, kariir isidin, yim sima kimiirin wara mi okboinmamaigikim.

²²Kara Tetiaskin, ta yokwowa Pol siira kara whin winboinkika. Mi an kara iriipi hiriinan kariir nokboinmamaira simiiram mi boinkika.

²³Mi Gaias siya inkamin nae Pol kariir diriraerar hauu aeyin, ti inkamin siir omakain iikamim naingwo tibmiiyim iripa sima haingiriyiu owiya yio iriipi hiriinan, siir nokboinmamaira kimiir mi boinkika. Mi Esrastasin inkamin gavmani yokwo digworaekwo winiyyin, ti om komii siiranin mi krimiir nomiiyau ieya Kwotas yo sowa iriipi hiriinan sowiir nokboinmamaira kariiram mi winboinkika.

²⁴Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir naingwobumbuwa, saeya kimakar dwokripkai. Ta yaiya saeya kaimwo ywokiya. Iriig.

Kima Adi Komii siir inig iir hainan.

²⁵Mi kima wi asi niti Adi Komii siir inig iir hainanam siyairgin kimiir naingwo tibmii kiina saiir whinkinsiis haiginiuwu, hiriyyar nokwoyokiyoikiigiyamam. Mi Krais siir yai win kibiya kara boinmimaaua Adi Komii siya haigiprakaiya krimiirsi, tariinan saeya idwowiya bidi yimbiyama. ²⁶Mi tariinanin ta yaimwokyaimwowa idowiya kiidowiya bidi yimbiyamkiya Yokwo Komii saiirin. Mi Adi Komiiyin yipikin omwai

hiriyyar waiyayokiyokiikaeyamiyin, siya krimiir bidi boinkiyin, siir yai aiir boinmimauuam iki iikamim hinda tindanim simiir mi sima wa nwoki aingwo tibmii kiinim.

²⁷Kara ha naingwowi, krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainanprapraski, yipikin digworaekwo whiekakim simiir ninokninkin digin. Krima siir inig iirin iinokiinokar hainanpraprasnanae digworaekwoim Jisis Krais siya tirim krimiir simiirsi, ta yaiya ini kaimwo ywowa. Iriig.